

Tuarascáil Bhliantúil 2021

AN COIMISIÚN UM ACHOMHAIRC CHÁNACH
TAX APPEALS COMMISSION

www.taxappeals.ie

Clár Ábhair

Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	3
Bliain 2021	5
Ceannlínte Staidrimh	6
Príomhthorthaí	10
Achoimre ar Achomhairc	12
Achomhairc Reatha	13
Achomhairc Iarmharacha	14
Achomhairc Roimh Bhunú	15
Líon Achomharc a fuarthas in aghaidh na bliana	16
Achomhairc 'Ar Feitheadh' agus 'Comhdhlúite'	17
Achomhairc a fuarthas in 2021	18
Achomhairc a dúradh in 2021	19
Achomhairc a liostaíodh le haghaidh éisteachta in 2021	20
Socrúithe a Eisíodh	22
Comhdhálacha Bainistithe Cásanna in 2021	25
Dul chun cinn a Rinneadh ar Achomhairc in 2021	27
Achomhairc – Príomhchineálacha Cánach	28
Ilchineálacha Cánach	32
Cásanna a Sonraíodh	33
Bunús Reachtúil agus Feidhmeanna an Coimisiúin um Achomhairc Chánach	34
Uasdátú Reachtúil	35

Rialachas agus Rialachán Ginearálta	36
Rialachas agus Rialachán Ginearálta.....	37
Freagairt ar an bPaindéim Covid-19.....	37
Foireann.....	38
Bainistiú Riosca.....	38
Coiste Iniúchta agus Riosca	39
Iniúchadh Inmheánach.....	39
Ard-Reachtaire Ciste agus Cuntais (ARCC).....	39
Tuarascálacha Alt 21.....	40
Saoráil Faisnéise.....	40
Cosaint Sonraí.....	40
Nochtadh faoi Chosaint.....	40
Acht um Chomhionannas agus Cearta an Duine	40
Soláthar.....	41
Teicneolaíocht Faisnéise.....	41
Suíomh Gréasáin.....	41
Cian-Éisteachtaí.....	41
Comhroinnt Comhad.....	42
Córas Bainistithe Cásanna.....	42
Maoiniú agus Caiteachas.....	42
Aguisín 1	43
Cairt Eagraíochta.....	44
Aguisín 2	45
Coiste Bainistíochta agus Rialachais	46

Ráiteas an Chathaoirligh

In 2021, lean an Coimisiún leis ag tógáil ar an obair agus ar an nuálaíocht ó ceapadh mé in 2020. Léiríonn na ceannlínte staidrimh go ndearnadh dul chun cinn suntasach.

In 2021, dhún an Coimisiún an líon is airde achomharc ó bunaíodh é, de beagnach 1800 achomharc ar luach €3.14 billiún. Laghdaigh sé an candam faoi achomharc ó €4.5 billiún go €1.65 billiún faoi dheireadh na bliana 2021. Tá líon na n-achomharc atá idir lámha againn laghdaithe 10 faoin gcéad eile go dtí 2703. Tá líon na n-achomharc ar féidir éisteacht leo (nach bhfuil ar feitheamh maidir le himeachtaí dlí eile) laghdaithe 18 faoin gcéad breise go dtí 1525. D'eisigh an Coimisiún cinní laistigh de línte ama intomhaiste a raibh tionchar acu ar achomhairc ar luach €443 milliún.

Lean an Coimisiún ar aghaidh ag baint leasa éifeachtach as cian-éisteachtaí agus as an teicneolaíocht.

Leanamar orainn freisin le nuálaíocht le húsáid na róbataic, lenár suíomh Gréasáin á nuashonrú le haghaidh inrochtaineachta agus áiseanna cuardaigh níos fearr, lenár nósanna imeachta a shimpliú agus tabhairt isteach struchtúr nua coimisinéara achomhairc chun teacht le bonn an cháis achomhairc.

Léiríonn an speictream leathan achomharc ó na céadta euro go dtí na milliúin go leor an dúshlán don Choimisiún. Níl aon chomhlacht gar-bhreithiúnach eile nó fiú cúirt ag déileáil le raon dá leithéid; ó líon na Cúirte na nÉileamh Beag go castacht agus candam na gcásanna sa Chúirt Tráchtála, agus gach rud eatarthu. Mar sin, tar éis cead a thabhairt do struchtúr srathach nua coimisinéirí chun bonn cásanna na n-achomharc a mheaitseáil, d'fhógraíomar do shraith nua coimisinéara achomhairc i mí Dheireadh Fómhair 2021. Tar éis feachtas earcaíochta rathúil, thosaigh an chéad cheann dár gcoimisinéirí nua i mí Eanáir 2022.

Mar a thuairiscigh mé don Choiste um Chuntais Phoiblí i mí Iúil 2021, tá moltaí uile Thuarascáil O'Donoghue 2018 agus Thuarascáil an ARCC in 2019 curtha i gcrích ag an gCoimisiún. Leanamar orainn ag neartú ár gcreat rialachais agus fuaireamar iniúchadh rialachais dearfach ónár gcuid. iniúcháirí seachtracha, mar atá leagtha amach sa tuarascáil seo. Tá ár dtairiscint le haghaidh córas bainistíochta cásanna nua foilsithe againn agus bheimis ag súil go mbeidh sé ag feidhmiú in 2022.

In 2021, dhún an Coimisiún an líon is airde achomharc ó bunaíodh é, beagnach 1800 achomharc ar luach €3.14 billiún.

Tá an Coimisiún ag brath ar go leor páirtithe leasmhara dá rathúlacht oibríochtúil. Gabhaim mo bhuíochas leis an Aire Airgeadais as a thacaíocht leanúnach agus a inrochtaineacht, in ainneoin na n-éileamh iomadúla náisiúnta agus idirnáisiúnta atá ar a chuid ama. Gabhtar buíochas freisin leis an Ard-Rúnaí agus leis an bhfoireann sa Roinn Airgeadais as a ndúthracht agus a n-áisiúlacht, agus meas á léiriú acu ar ár neamhspleáchas i gcónaí. Táim faoi chomaoin freisin ag na daoine seo a leanas: an tUasal Barry Lowry an Príomhoifigeach Faisnéise agus a fhoireann ag an OPOFR; an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste agus a fhoireann; an Cathaoirleach atá ag dul as oifig, an tUasal Stephen

McGovern den Choiste Iniúchta agus Riosca, agus an Cathaoirleach nua, an tUasal Gerard. Moran, agus a mbaill.

Ar a bharr sin, lean páirtithe leasmhara orthu ag plé go dearfach leis an gCoimisiún. Gabhtar buíochas leo siúd a leanas: Uachtarán Institiúid Cánachais na hÉireann, an tUasal Karen Frawley agus a baill agus a comhairle; Cathaoirleach Choiste Cánach na gCuntasóirí Cairte, an tUasal Peter Vale, agus a chomhaltaí; Cathaoirleach na gCoimisinéirí Ioncaim, an tUasal Niall Cody, a chomhchoimisinéirí agus foireann na gCoimisinéirí Ioncaim; Príomhoifigeach an Bhiúró, an tArd-Cheannfort Michael Gubbins agus a fhoireann sa Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla; na comhpháirtithe agus baill foirne go léir ag na gnólachtaí dlí, cleachtóirí cánach, cuntasóirí, comhairle dlí inmheánach agus abhcóidí ar fud na hÉireann agus i ndlínsí eile agus an pobal i gcoitinne, a bhfuilimid ag freastal ar a son. Gabhaim mo bhuíochas freisin as am agus aird an Chathaoirligh, an tUasal Brian Stanley agus as rannpháirtíocht dhearfach chomhaltaí an Choiste um Chuntais Phoiblí ag mo chéad chruinniú ag an gCoiste um Chuntais Phoiblí an 8 Iúil 2021, a bhfuil an Coimisiún freagrach as úsáid a Vóta.

Mar fhocal scoir, ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis na coimisinéirí achomhairc agus le m'fhoireann as a gcuid oibre crua agus a n-inoiriúnaitheacht do dhúshláin na bliana seo caite.

Tá dul chun cinn déanta ag an gCoimisiún agus tá céim chun tosaigh tugtha againn inár n-ionchur agus inár n-aschur maidir leis an mbonn cásanna, is é sin cur leis an ngeilleagar agus leis an Státchiste. Táim ag tnúth le 2022 agus muid ag tógáil ar bhunús dearfach 2021.

Marie-Claire Maney
Cathaoirleach

Bliain 2021

Achomhairc a dúnadh

1,793

dar luach

€3.146 billiún

Socruithe a Eisíodh

130 Socruithe a eisíodh maidir le

157 achomharc

dar luach

€443m

Socruithe a Aontaíodh

732

dar luach

€2.247 billiún

Aistarraingte ag an Achomharcóir

558

dar luach

€441m

Achomharc Faighte

1,476

dar luach

€275m

Achomhairc ar Láimh

188 Achomhairc ar láimh

95 cianda

dar luach

€1.962 billiún

CBCanna Sceidealaithe

164

CBCanna ar sceidealaoibh go cianda iad go léir dar luach

€4.7 billiún

Achomhairc ar Láimh

Ag deireadh na bliana

Laghdú 10%

Ó 2020 go **2,703**

dar luach

€1,658m

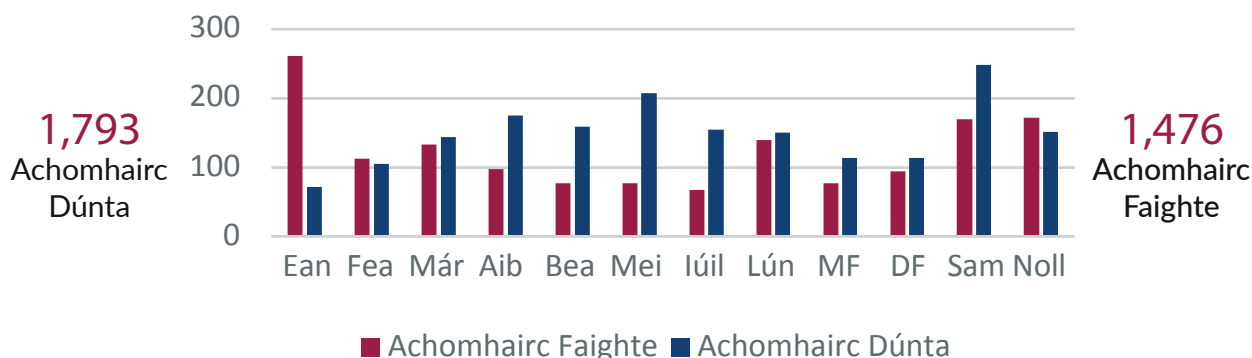
Achomhairc ar láimh seachas iad sin atá "Ar Feitheamh" or "Comhdhlúite"

1,525 (18% níos lú ná 2020)

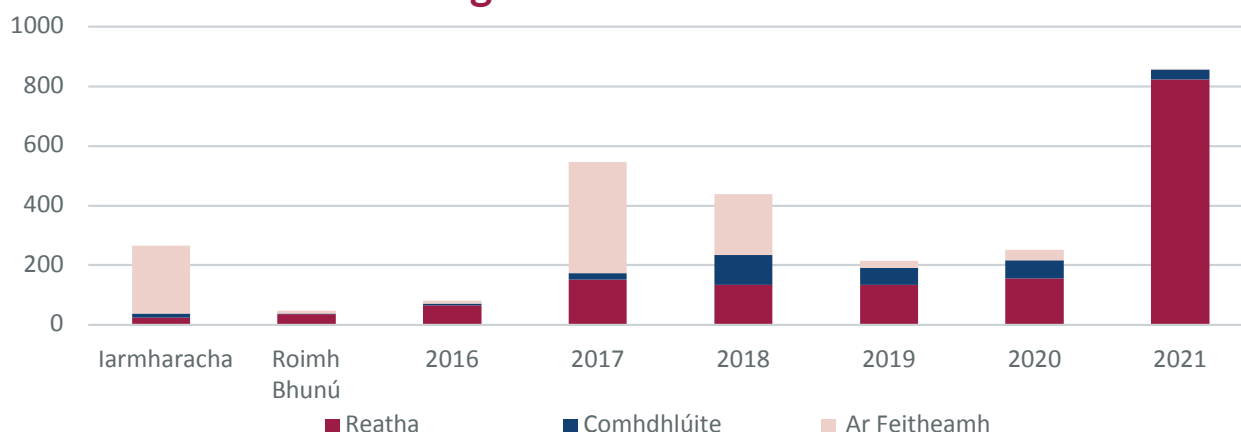
Ceannlíne Staidrimh

Achomhairc Faighte v. Achomhairc Dúnta in aghaidh na míosa

2,703 Achomhairc ar Feitheamh ag Deireadh na Bliana

Laghdú 10% ó 2020

Achomhairc ar Láimh ón 31/12/21, seachas iad sin atá
“Ar Feitheamh” nó “Comhdhlúite” **1,525**

Teagmhálacha Poiblí

32,564

Ríomhphoist a Eisíodh

17,934

Ríomhphoist a Fuarthas

990

Iarratais ar Eolas Breise

1,577

Sonrú Cáis Iarrtha

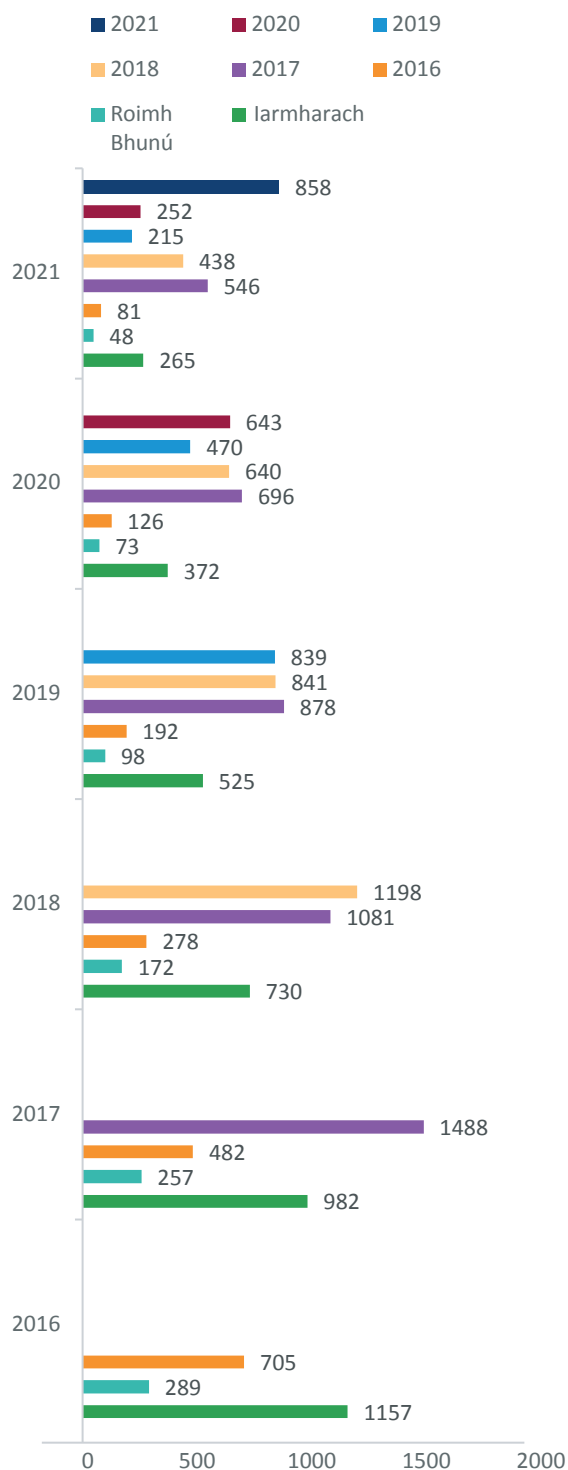
533

Imlíne Argóna Iarrtha

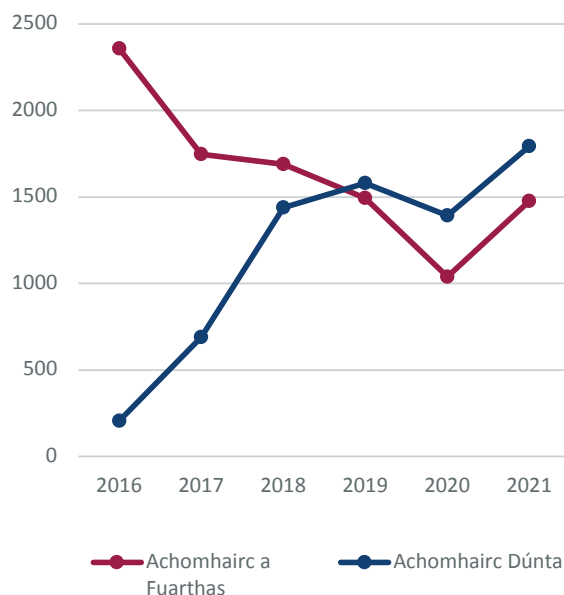
Treochlaontaí Achomharc sa Choimisiúin Ó Bunaíodh é

Achomhairc ar Láimh

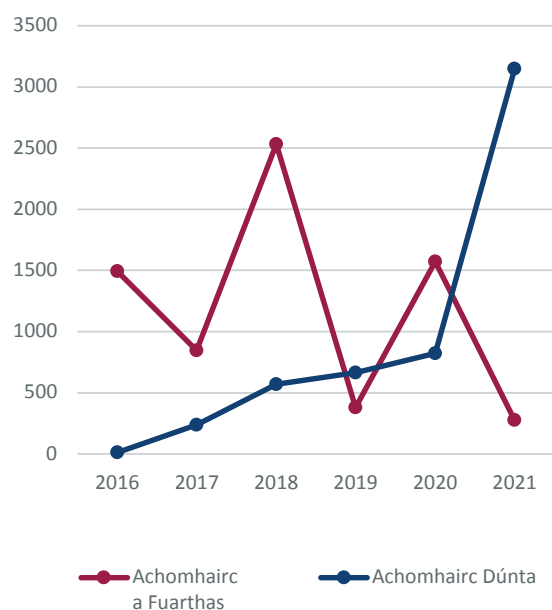
I ndeireadh bliana 2016-2021
De réir bliana/catagóra

Achomhairc a Fuarthas v. a Dúnadh ó 2016

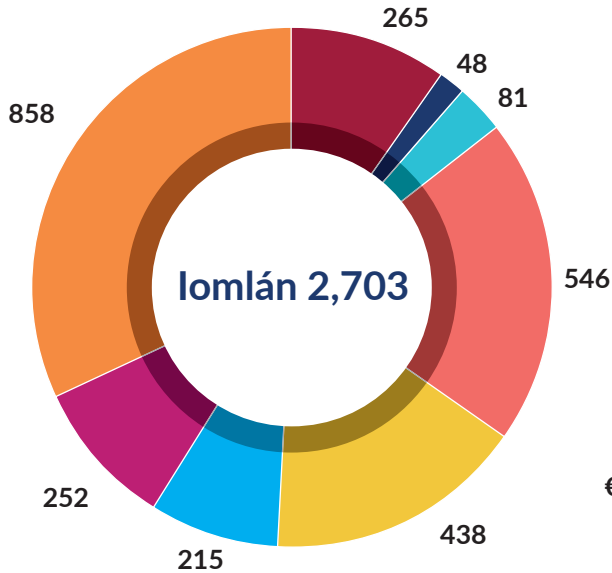

Candam Achomharc a Fuarthas V a Dúnadh 2016 (€m)

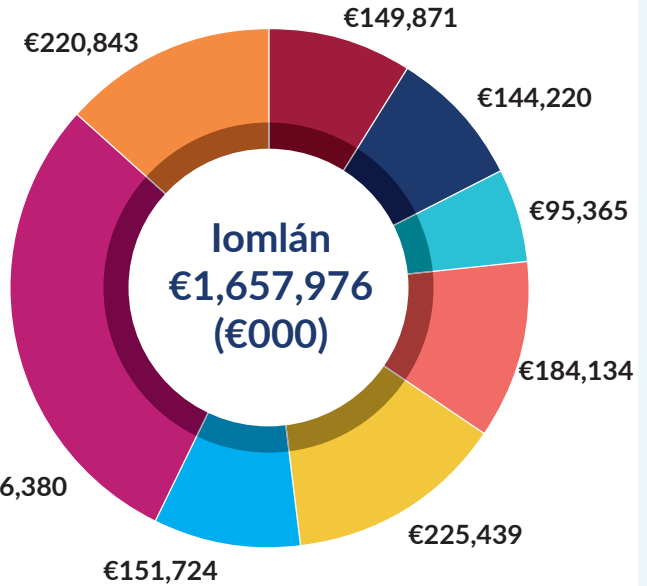
Staid Reatha an Choimisiúin

Forléargas ar Achomhairc

larmharach
Roimh Bhunú

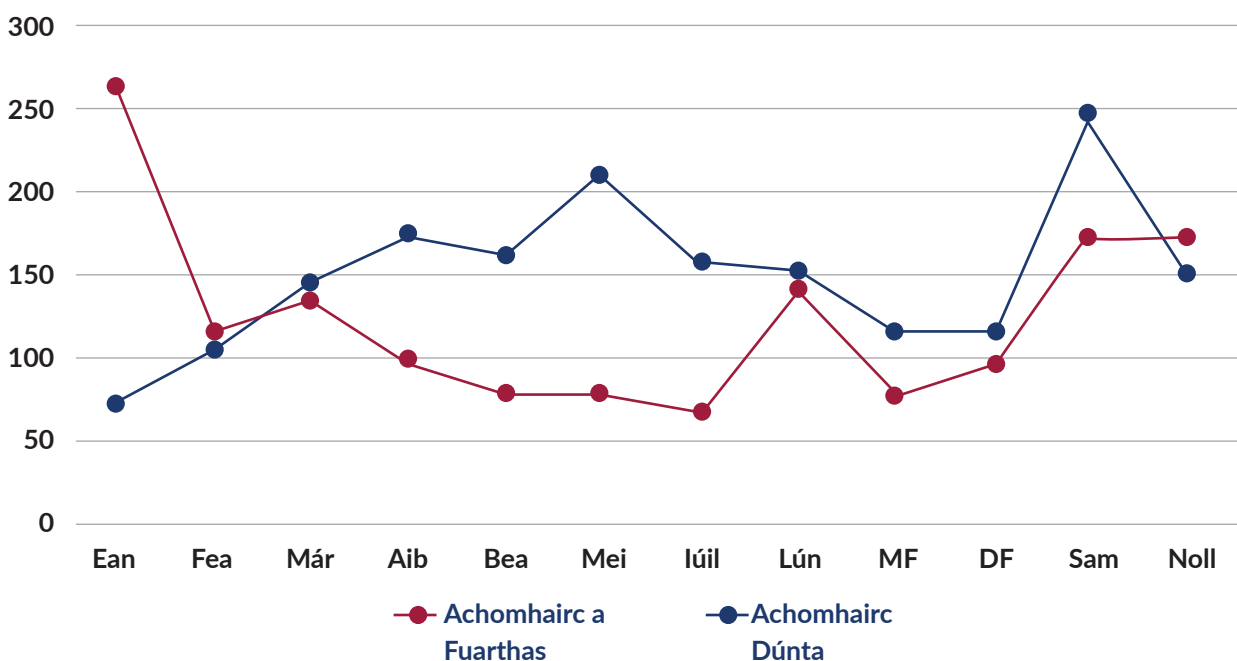
Forléargas ar Chandam Achomharc Oscailte

lamlán
€1,657,976 (€000)

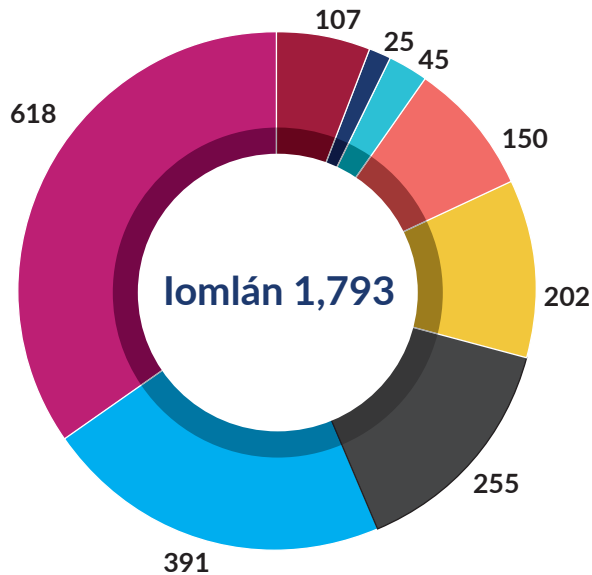
Dul Chun Cinn in 2021

Líon Achomharc a Fuarthas v. Líon Achomharc a Dúnadh in Aghaidh na Míosa 2021

Achomhairc Dúnta in 2021

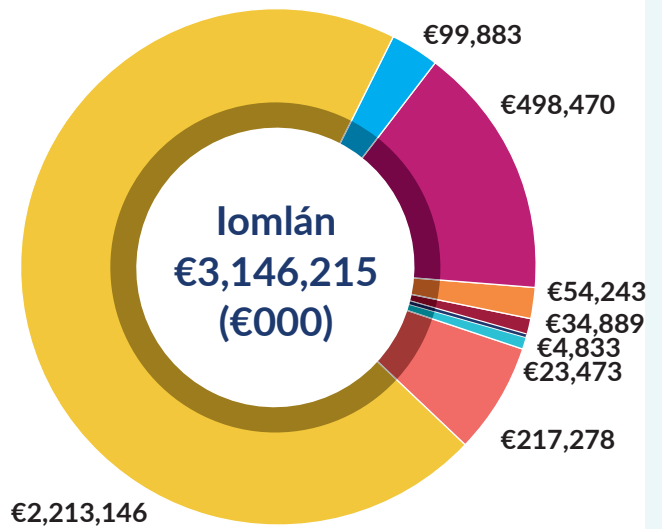
Iomlán 1,793

■ Iarmharach
■ Roimh Bhunú

■ 2016
■ 2017

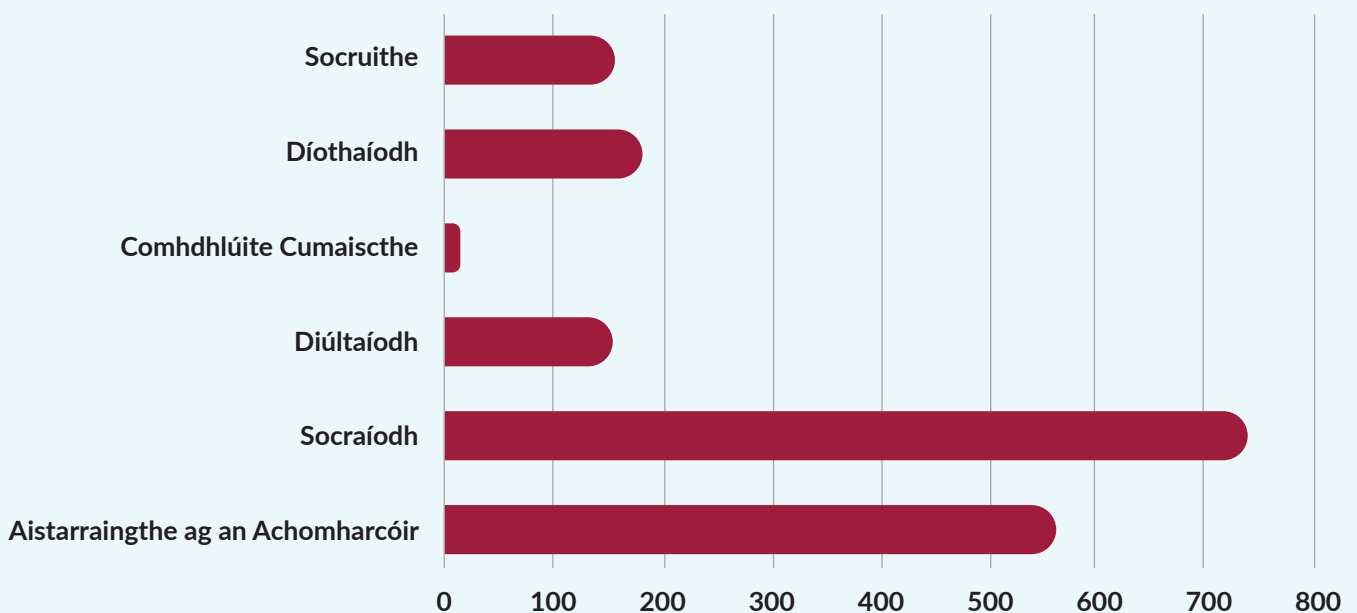
Forléargas ar Chandam

■ 2018
■ 2019

■ 2020
■ 2021

Fáth ar Dúnadh Achomhairc Iomlán 1,793

Príomh- Thorthaí

Príomh-Thorthaí

Is é an cuspóir atá leis an gCoimisiún um Achomhairc Chánach ('An Coimisiún') ná a chuid oibleagáidí a chomhlíonadh faoin Acht Airgeadais (Achomhairc Chánach 2015 agus faoin Acht Chomhdhlúite Cánach 1997 ("TCA" 1997), agus a chinntiú dá réir gur féidir le gach cáiníocóir a gceart ar achomharc a lorg, nuair is oiriúnach, ó chomhlacht neamhspleách ar chinntí agus ar mheasúnuithe a rinne na Coimisinéirí Ioncaim agus an Biúró um Shócmhainní Coiriúla ("CAB").

Tugann na torthaí agus na gníomhaíochtaí seirbhíse poiblí seo a leanas eolas faoi fheidhmíocht chun tacú leis an gCoimisiún measúnú a dhéanamh ar na torthaí agus an mhaith a tháinig ón gCiste Poiblí.

Táscaire	2018	2019	2020	2021	Sprioc-Aschur 2022
Achomhairc Chánach a Phróiseáil					
Líon socruithe a Eisíodh*	42	111	171	130	200
Líon Achomharc ar Láimh i ndeireadh na bliana	3,459	3,373	3,020	2,703	2,500
Líon Éisteachtaí a Sceidealaíodh	167	224	229	188	300
Candam na nAchomharc ar Láimh	€4bn	€3.7bn	€4.5bn	€1.7bn	€1.4bn
Acmhainn na hEagraíochta					
Líon Foirne an Choimisiúin	19	31.5	33.5	26	37

* Bhain socrú amháin a eisíodh in 2019 le 32 achomharc aonair.

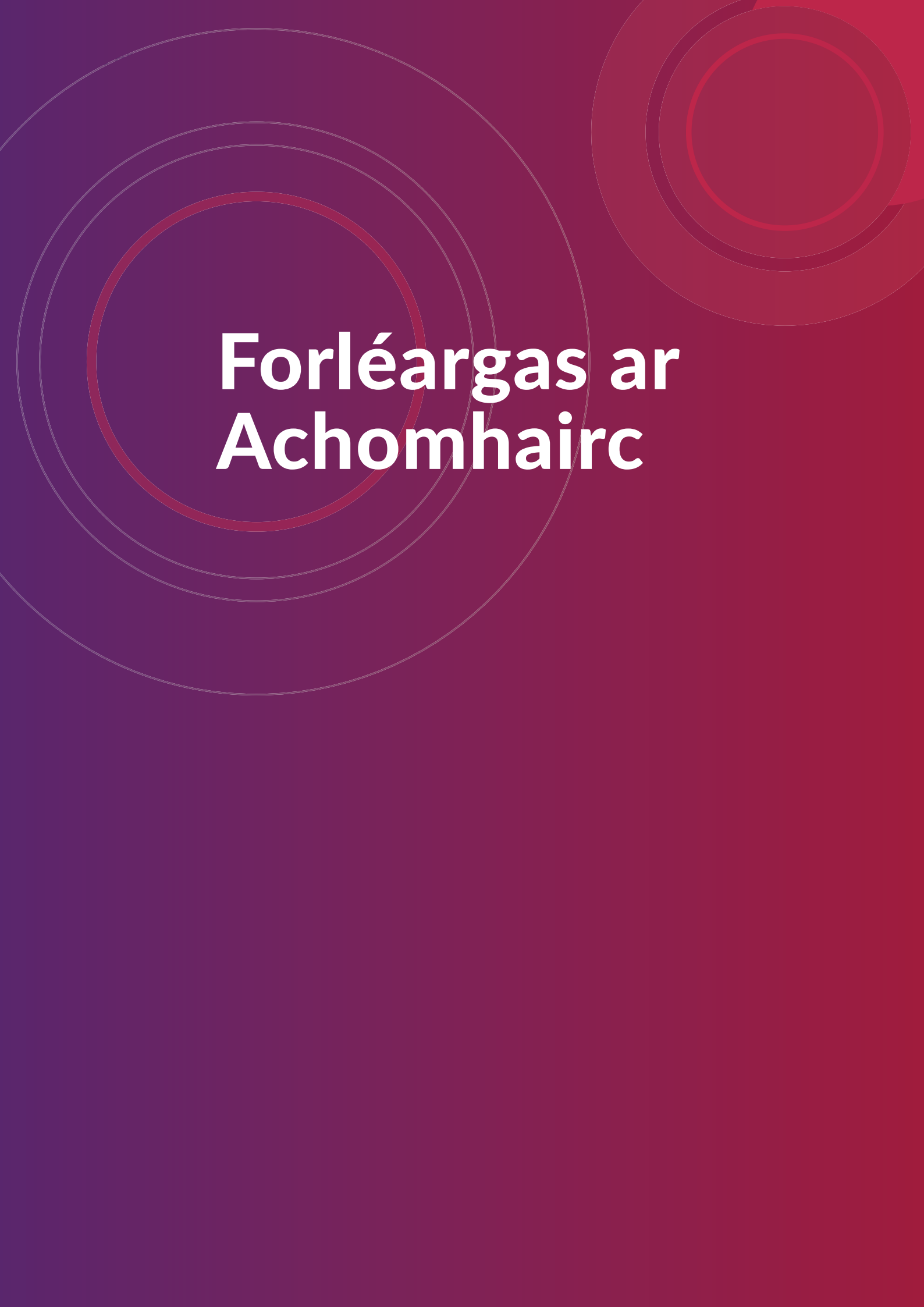
Nóta 1: Tá roinnt táblaí san áireamh sna leathanaigh a leanas a thaispeánann an "candam faoi dhíospóid" do na hachomhairc a fuair an Coimisiún. Ba chóir go mbreathnófaí ar an bhfigiúr candaim seo mar mheastachán, ar an mbunús seo a leanas:

- is féidir go mbeidh athrú ar an gcandam faoi achomharc tar éis na gairme ar achomharc (i.e. sa chás go socraítear nó go n-aistarraingítear gné den achomharc)
- d'fhéadfadh sé nach bhfuil na páirtithe ar aon intinn faoin líon cruinn candaim chánach atá faoi dhíospóid, nó
- ní féidir i gcónaí ríomh a dhéanamh ar luach airgeadais achomhairc (mar shampla in achomhairc ina bhfuil an ráta cánach faoi dhíospóid nó sa chás inar ionann an candam faoi dhíospóid agus an diúltú ar fhaoiseamh cailleanais nó in achomharc maidir le diúltú Teastas Imreígh Chánach).

Nóta 2: Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go mbíonn staidreamh faoi achomhairc ag síorathrú agus go bhfuil uasdátaithe ag dul i bhfeidhm orthu ar bhonn laethúil de réir mar a fhaightear comhfhreagras agus fógraí. Faoi R1 den bhliain 2022, tugann an tuarascáil seo forléargas chomh cruinn agus is féidir don staidreamh maidir leis an mbliain féilire 2021.

Comhthéacs agus Táscairí Tionchair:

Táscaire	2018	2019	2020	2021
Cuspóireacht agus cinnteacht a chur ar fáil d'achomharcóirí agus do Fhreagróirí faoi dhíospóidí cánach – (Méadrach: Líon Achomharc a Dúnadh)	1,439	1,580	1,392	1,793
Cinnteacht a chur ar fáil don státchiste agus don PAC maidir leis an gcandam cánach atá dlíte – (Méadrach: Candam cánach a bhí i gceist le hAchomharc a Dúnadh)	€569m	€664m	€820m	€3,146m
Soiléiriú a chur ar fáil faoi léirmhíniú Dhlí Cánach na hÉireann agus cabhrú maidir lena dhéanamh níos caolchúisí agus níos éifeachtaí (Méadrach: Líon Éisteachtaí a Sceidealaíodh)	€9m	€59m	€610m	€443m

Forléargas ar Achomhairc

Forléargas ar Achomhairc

Bunaíodh an Coimisiún an 21 Márta 2016. Léirigh an córas chun cur síos ar achomhairc na hachomhairc sin a bhí ann sular bunaíodh an Coimisiún ('achomhairc roimh bhunú'), achomhairc a tháinig ann tar éis bhunú an Choimisiúin ('achomhairc reatha') agus sean-achomhairc a aistríodh ó na Coimisinéirí Ioncaim ('achomhairc iarmharacha'). Cuirtear síos ar na grúpaí achomhairc ar an mbonn sin.

Achomhairc Reatha

Chun críche na tuarascála seo, is ionann "achomhairc reatha" agus iad siúd a fuarthas an 1 Eanáir 2016 nó ina dhiaidh sin.

Déantar achomhairc reatha a ghlacadh, a phríoiseáil agus a shocrú de réir fhorálacha Chuid 40A den TCA 1997. Le linn 2020, lean an Coimisiún den mhonatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn na gcomhad achomharc reatha agus rinne cinntí (agus nuair ba chuí, thug treoracha) ndáil le Comhdhálacha Bainistithe Cásanna (CBCanna) a reáchtáil, a d'iarr breis eolais agus/nó Ráitis Cáis agus/nó Achoimrí Cáis. Nuair ab fhéidir é, rinneadh achomhairc a liostú don éisteacht.

Ligeann an tábla seo a leanas amach an forléargas ar an dul chun cinn a rinneadh in 2021 maidir le hachomhairc reatha:

Forléargas ar Achomhairc Reatha in 2021		
	Líon Achomharc	Candam* €
Bunlíon Iomlán Achomharc a Fuarthas in 2016	901	331m
Bunlíon Iomlán Achomharc a Fuarthas in 2017	1,747	848m
Bunlíon Iomlán Achomharc a Fuarthas in 2018	1,689	2,532m
Bunlíon Iomlán Achomharc a Fuarthas in 2019	1,494	379m
Bunlíon Iomlán Achomharc a Fuarthas in 2020	1,039	1,581m
Bunlíon Iomlán Achomharc a Fuarthas ó 2016 go 2020	6,870	5,671m
Iarmhéid Oscailte - 1 Eanáir 2021	2,575	4,195m
Líon Achomharc a Fuarthas in 2021	1,476	275m
Líon Achomharc a Dúnadh in 2021	(1,661)	(3,106m)
Iarmhéid Dhúnta - 31 Nollaig 2021	2,390	1,364m
Éisteachtaí		
Líon éisteachtaí a sceidealaíodh	137	1,911m
Aistarraingíodh/Socraíodh roimh an éisteacht	(24)	(1,793m)
Cuireadh ar athló roimh éisteacht	(62)	(60m)
Comhdhálacha Bainistithe Cásanna (CBCs)		
Líon CBCanna a sceidealaíodh (a bhain le 146 achomharc aonair)	98	4,628m
Aistarraingíodh/Socraíodh roimh an éisteacht	(7)	(300m)
Cuireadh ar athló ag ceachtar den dá pháirtí	(19)	(308m)
Determinations		
Líon Socruithe a Eisíodh in 2021	111	422m

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíos póid'.

San áireamh san fhigiúr dúnta i ndeireadh 2021, tá 645 achomharc 'Ar Feitheamh' a bhfuil luach €209m leo agus 281 achomharc a bhfuil stádas 'Comhdhlúite' nó 'Cumaiscthe' acu a bhfuil luach €438m leo. Dá leasófaí na figiúirí deireadh bliana chun é seo a léiriú, bheadh laghdú go 1,464 ar an líon deiridh bliana ar láimh ar féidir leis an gCoimisiún a chur chun cinn go gníomhach, agus candam timpeall €717m iontu.

Achomhairc Iarmharacha

Is sean-achomhairc iad achomhairc iarmharacha a cuireadh díreach faoi bhráid na gCoimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún. Sa dara leath de 2016, aistríodh 2,758 achomhairc iarmharacha chuig an gCoimisiún de réir Chuid 40A den TCA 1997. Tar éis athbhreithniú mion ar na comhaid, cuireadh 1,600 de na comhaid i ngrúpa le hachomhairc bhainteacha nó le hachomhairc cheannródaíocha. I bhfianaise an athbhreithnithe sin, tháinig laghdú ar an líon achomhairc aonair ó 2,758 go 1,158.

Tugann an tábla seo a leanas forléargas ar an dul chun cinn a rinneadh in 2021 maidir le hachomhairc iarmharacha:

Forléargas ar Achomhairc Iarmharacha in 2021		
	Líon Achomharc	Candam* €
Bunlíon Iomlán Achomharc a Fuarthas	1,158	798m
Iarmhéid Oscailte - 1 Eanáir 2021	372	185m
Líon Achomharc a Dúnadh in 2021	(107)	(35m)
Iarmhéid Dhúnta - 31 Nollaig 2021	265	150m
Éisteachtaí		
Líon éisteachtaí a sceidealaíodh	36	47m
Aistarraingíodh/ Socraíodh roimh éisteacht	(6)	(4m)
Cuireadh ar athló roimh éisteacht	(20)	(24m)
Comhdhálacha Bainistithe Cásanna (CBCanna)		
Líon CBCanna a sceidealaíodh (a bhain le 113 achomharc aonair)	49	76m
Aistarraingíodh/ Socraíodh roimh éisteacht	(3)	(6m)
Cuireadh ar athló roimh éisteacht ag ceachtar den dá pháirtí	(9)	(11m)
Socrúithe		
Líon Socrúithe a Eisíodh in 2021	7	10m

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíosóid'.

San áireamh san fhigiúr deiridh ag deireadh 2021, tá 226 achomharc 'Ar Feitheamh' ar fiú €47m iad agus 14 achomharc a bhfuil stádas 'Comhdhlúite' nó 'Cumaiscthe' acu arb ionann é agus €9m. Dá leasófaí figiúirí deireadh na bliana foriomlána chun é seo a léiriú, laghdófaí líon na n-achomharc iarmharacha ar láimh ag deireadh na bliana ar féidir leis an gCoimisiún a chur chun cinn go gníomhach go 25 le candam de thart ar €94m. As na 25 achomharc gníomhacha atá fágtha, tá 11 acu seo curtha céim shuntasach chun cinn.

Achomhairc Roimh Bhunú

Is ionann Achomhairc Roimh Bhunú agus achomhairc a bhí ar láimh in Oifig na gCoimisinéirí um Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016.

Tugann an tábla seo a leanas forléargas ar an dul chun cinn a rinneadh in 2021 maidir le hAchomhairc Roimh Bhunú:

Forléargas ar Achomhairc Roimh Bhunú in 2021		
	Líon Achomharc	Candam* €
Bunlíon Iomlán Achomharc a Fuarthas	298	363m
Iarmhéid Oscailte - 1 Eanáir 2021	73	149m
Líon Achomharc a Dúnadh in 2021	(25)	(5m)
Iarmhéid Dhúnta - 31 Nollaig 2021	48	144m
Éisteachtaí		
Líon éisteachtaí a sceidealaíodh	15	4m
Aistarraingíodh/Socraíodh roimh éisteacht	(2)	
Curtha ar athló roimh éisteacht	(11)	(3m)
Comhdhálacha Bainistithe Cásanna (CBCs)		
Líon éisteachtaí a sceidealaíodh (a bhain le 54 achomharc aonair)	17	17m
Curtha ar athló roimh éisteacht ag ceachtar den dá pháirtí	(4)	(0.2m)
Socrúithe		
Líon Socrúithe a Eisiódh in 2021	12	11m

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíospóid'.

San áireamh san fhigiúr deiridh ag deireadh 2021, tá 9 achomharc 'Ar Feitheadh' ar fiú €2m iad agus 3 achomharc a bhfuil stádas 'Comhdhlúite' nó 'Cumaiscthe' acu. Dá leasófaí figiúirí dheireadh na bliana foriomlána chun é seo a léiriú, laghdófaí líon na n-achomharc roimh Bhunú ar láimh ag deireadh na bliana ar féidir leis an gCoimisiún a chur chun cinn go gníomhach go 36 le candam de thart ar €142m. As na 36 achomharc gníomhacha atá fágtha, tá 20 acu seo curtha céim shuntasach chun cinn.

Líon Achomharc a Fuarthas in Aghaidh na Bliana

Tugann an tábla seo a leanas breac-chuntas ar an líon achomharc a fuarthas agus a dúnadh ó bunaíodh an Coimisiún in 2016:

	lomlán	larm-harach	Roimh Bhunú	Reatha					
				2016	2017	2018	2019	2020	2021
2016									
Achomhairc a fuarthas in 2016*	2,357	1,158	298	901					
Dúnadh in 2016	(206)	(1)	(9)	(196)					
larmhéid (31/12/16)	2,151	1,157	289	705					
2017									
Achomhairc a fuarthas in 2017	1,747				1,747				
Dúnadh in 2017	(689)	(175)	(32)	(223)	(259)				
larmhéid (31/12/17)	3,209	982	257	482	1,488				
2018									
Achomhairc a fuarthas in 2018	1,689					1,689			
Dúnadh in 2018	(1,439)	(252)	(85)	(204)	(407)	(491)			
larmhéid (31/12/18)	3,459	730	172	278	1,081	1,198			
2019									
Achomhairc a fuarthas in 2019	1,494						1,494		
Dúnadh in 2019**	(1,580)	(205)	(74)	(86)	(203)	(357)	(655)		
larmhéid (31/12/19)	3,373	525	98	192	878	841	839		
2020									
Achomhairc a fuarthas in 2020	1,039							1,039	
Dúnadh in 2020	(1,392)	(153)	(25)	(66)	(182)	(201)	(369)	(396)	
larmhéid (31/12/20)	3,020	372	73	126	696	640	470	643	
2021									
Achomhairc a fuarthas in 2021	1,476								1,476
Dúnta in 2021	(1,793)	(107)	(25)	(45)	(150)	(202)	(255)	(391)	(618)
larmhéid (31/12/21)	2,703	265	48	81	546	438	215	252	858
Achomhairc									
Achomhairc a fuarthas	9,802	1,158	298	901	1,747	1,689	1,494	1,039	1,476
Achomhairc Dúnta	(7,099)	(893)	(250)	(820)	(1,201)	(1,251)	(1,279)	(787)	(618)
larmhéid (31/12/21)	2,703	265	48	81	546	438	215	252	858

* I ngeall ar an athbheithniú ar chomhaid iarmharacha a rinne an Coimisiún in 2017, laghdaigh an Coimisiún an bunlíon achomharc iarmharach a fuarthas ó 2,758 go 1,158 trí bhlianta cánach measúnuithe a bhain leis na hachomharcoirí céanna a chur i ngrúpa, agus trí shaincheistean bainteacha a chur i ngrúpa.

I gcuid mhór cásanna, iarrfaidh an t-achomharcoir céanna achomharc faoin tsaincheist chéanna thar níos mó ná aon bhliain measúnaithe amháin, agus sna cásanna sin, cuirtear na hachomhairc seo i ngrúpa mar aon achomharc amháin. In achomhairc ina ndearna cáinócóir achomharc leis na Coimisinéirí loncaim sular bunaíodh an Coimisiún ('achomharc iarmharach') agus ina ndearna siad achomharc faoi bhliain mheasúnaithe tar éis bunaithe, is féidir grúpa amháin a dhéanamh de na hachomhairc seo. Chun críche an riaracháin, cuirtear achomhairc i ngrúpa más cuí, ach mar sin féin ní oiriúnach grúpa a dhéanamh de gach achomharc bainteach.

**In 2020, athosclaíodh achomharc amháin a dúnadh in 2019 ar iarratas ón Achomharcoir. In 2021, áfach, chuir an tAchomharcoir in iúl don Choimisiún go ndéanfaí an bundáta dúnta, 2019, a athbhunú, rud a d'fhág go bhfuil difríocht bheag idir an figiúr d'achomhairc a dúnadh in 2019 agus Tuarascáil Bhliantúil 2020.

- Bhí, nó tá breis agus 26% de na hachomhairc (oscailte agus dúnta) in 2021 faoi bhainistiú ghíomhaire don achomharcóir.
- Tá timpeall 21.5% de na hachomhairc a bhfuil níos mó ná bliain amháin measúnaithe cánach nó aon tréimhse mheasúnaithe amháin faoi dhíospóid iontu.
- Tá 700 achomharc, nach mór, ar láimh faoi láthair atá sainaitheanta mar chuid de ghrúpaí achomharc, i gcás go bhfuil saincheist(eanna) faoi achomharc atá comhchosúil.

Achomhairc ‘Ar Feitheamh’ agus ‘Comhdhlúite’

Tá stádas reatha ‘Ar Feitheamh’ ag roinnt achomharc, ar chúiseanna éagsúla m.sh. tá socruithe Ard-Chúirte le teacht, tá toradh ag teacht ar achomharc ‘ceannródaíoch’ nó tá páirtithe i gceist a bhfuil am ag teastáil uathu le haghaidh comhphlé a dhéanamh faoi shocrú. D’fhéadfadh go bhfuil achomhairc eile ann a bhfuil stádas ‘Cumaiscthe’ nó ‘Comhdhlúite’ acu ar achomhairc iad a bhaineann le hachomharcóir amháin agus a bhfuil saincheist chomhchosúil iontu a chiallaíonn gur féidir leis an gCoimisiún na hachomhairc ar fad a chur chun cinn amháin is gur aon achomharc amháin an t-iomlán acu.

I bhfianaise an mhéid seo thuas, tá 880 achomharc ‘Ar Feitheamh’ arb é €258m a suim agus 298 achomharc a bhfuil stádas ‘Comhdhlúite’ nó ‘Cumaiscthe’ acu arb é €448m a suim. Dá ndéanfaí na figiúirí iomlána deireadh bliana a leasú mar chun é seo a léiriú, bheadh laghdú go 1,525 ar an líon deireadh bliana a bheadh an Coimisiún ábalta a chur chun cinn go gníomhach, agus candam timpeall €953m i gceist.

Soláthraíonn an tábla seo a leanas breac-chuntas ar an líon reatha achomharc a éilíonn go gcuirfí chun cinn iad an 31 Nollaig 2021:

	Iomlán	Iarm- harach	Roimh Bhunú	Reatha					
				2016	2017	2018	2019	2020	2021
Iarmhéid (31/12/21)	2,703	265	48	81	546	438	215	252	858
Achomhairc ‘Ar Feitheamh’	(880)	(226)	(9)	(9)	(372)	(203)	(23)	(36)	(2)
Achomhairc ‘Comhdhlúite’ / Cumaiscthe’	(298)	(14)	(3)	(6)	(23)	(101)	(57)	(60)	(34)
Iarmhéid Leasaithe	1,525	25	36	66	151	134	135	156	822

Achomhairc a Fuarthas in 2021

Fuair an Coimisiún 1,476 achomhairc in 2021, líon a bhí 437 (nó 42%) níos mó ná an líon a fuarthas in 2020. Rinneadh athbhreithniú ar gach achomharc agus tá siad á bpróiseáil trí na céimeanna. Tugtar breac-chuntas ar na hachomhairc agus an candam cánach faoi achomharc ar fáil mar seo a leanas:

2021 Mí	Líon Achomharc a Fuarthas	Candam* €000
Ean	261	58,453
Fea	112	7,225
Már	133	3,742
Aib	97	5,945
Bea	77	1,256
Mei	77	3,702
Iúil	67	1,985
Lún	139	6,778
MF	77	6,954
DF	94	33,267
Sam	170	42,492
Noll**	172	103,287
IOMLÁN	1,476	275,086

Cineál Cánach san Achomharc a fuarthas	Líon Achomharc a Fuarthas	% den Iomlán	Candam* €000
IT	755	51	65,212
CBL	93	6	14,416
CCF	132	9	408
CT	59	4	133,352
Eile****	155	11	14,670
CGT	109	7	41,200
CAT	8	1	292
Bainteach le Covid*****	165	11	5,536
IOMLÁN	1,476	100	275,086

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíospóid'.

** Bhí suim timpeall €63 million ag dhá achomharc a fuarthas sa dá sheachtain dheireanacha de mhí na Nollag 2021. Sa chás go bhfágfaí na hachomhairc sin as áireamh don bhliain, ba é €212 san iomlán figiúr an chandaim a bheadh sna achomhairc a fuarthas in 2021.

*** Chun críche na hanailíse ar cheannuidill cánach, rinneadh comhaireamh ar achomharc ina bhfuil níos mó ná ceannuideal amháin mar aon achomharc arna chatagóiriú faoina cheannuideal cánach. Tá anailís ar ilchineálacha cánach ar fáil níos déanaí sa chaibidil seo.

**** Áirítear faoi Eile: C&E, DIRT, DWT, LPT, RCT agus Dleacht Stampála.

***** Áirítear le Bainteach le Covid CRSS, EWSS & TWSS.

Achomhairc a dúnadh in 2021

Dhún an Coimisiún 1,793 achomharc in 2021, trína socrú, nó socraíocht a dhéanamh, a aistarraingt, a dhiúltú, a chumasc, nó a dhíothú. Seo freisin an dara bliain ar mó an líon achomharc a dhún an Coimisiún ná an líon a fuarthas, rud ba chúis le laghdú 317 (nó 10%) ar an líon achomharc a bhí ar láimh i ndeireadh na bliana. Tá breac-chuntas mar a leanas ar na hachomhairc a dúnadh le linn 2021:

2021 Mí	Líon Achomharc a Dúnadh	Candam* €000
Ean	71	7,533
Fea	105	7,120
Már	144	308,625
Aib	175	25,267
Bea	159	15,770
Mei	207	52,785
Iúil	155	437,120
Lún	150	97,582
MF	114	20,319
DF	114	1,713,102
Sam	248	451,482
Noll**	151	9,510
IOMLÁN	1,793	3,146,215

Fáth ar Dúnadh Achomharc	Líon Achomharc a Dúnadh	Candam* €000
Eisíodh Socruithe (130 fíor)	157	442,711
Díothaíodh	182	9,855
Cumaiscthe / Comhdhlúite	9	337
Diúltaíodh	155	5,047
Rinneadh Socraíocht	732	2,247,495
Aistarraingthe ag an Achomharcóir	558	440,770
IOMLÁN	1,793	3,146,215

Cineál Cánach na nAchomharc a Dúnadh**	Líon Achomharc a Dúnadh	% den Iomlán	Candam* €000
IT	860	48	135,859
CBL	183	10	17,958
CCF	227	13	1,394
CT	114	6	2,910,952
Eile***	168	9	23,853
CGT	132	7	46,105
CAT	29	2	8,998
Bainteach le Covid****	80	5	1,096
IOMLÁN	1,793	100	3,146,215

Fáth ar Dúnadh Achomharc	Líon Achomharc a Dúnadh	Candam* €000
Iarmharach	107	34,889
Roimh Bhunú	25	4,833
2016	45	23,473
2017	150	217,278
2018	202	2,213,146
2019	255	99,883
2020	391	498,470
2021	618	54,243
IOMLÁN	1,793	3,146,215

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíos póid'.

*** Chun críche na hanailíse ar cheanniteidill cánach, rinneadh comhaireamh ar achomharc ina bhfuil níos mó ná ceanniteideal amháin mar aon achomharc arna chatagóiriú faoina cheanniteideal cánach. Tá anailís ar ilchineálacha cánach ar fáil níos déanaí sa chaibidil seo.

**** Áirítear faoi Eile: C&E, DIRT, DWT, LPT, RCT agus Dleacht Stampála.

***** Áirítear le Bainteach le Covid CRSS, EWSS & TWSS.

Achomhairc a Liostaíodh le haghaidh Éisteachta in 2021

Le linn 2021, sceidealaíodh 309 éisteacht a bhain le 452 achomharc agus candam €1,962m i gceist thar 333 lá. Le linn 2020, sceidealaíodh 229 éisteacht a bhain le 452 achomharc aonair agus candam €1,531m i gceist thar 333 lá. Cé go raibh an candam a sceidealaíodh in 2021 €431m níos airde ná 2020, tháinig laghdú 41 ar líon na n-éisteachtaí a sceidealaíodh mar gheall ar mhéid na n-achomharc aonair agus oifig folamh na gCoimisinéirí Achomhairc mar gheall ar dhul in éag dá dtéarmaí seasta. Idir leath lae agus ceithre seachtaine a mhaith na héisteachtaí.

Tugtar anseo thíos an t-eolas faoin toradh a bhí ar na heisceachtaí a sceidealaíodh:

Toradh*	2021	Candam** €000	2020	Candam** €000
Sceidealaíodh ach curtha siar nó aistarraingthe roimh éisteacht				
Socraíocht / Aistarraingthe roimh éisteacht	32	1,797,436	22	192,597
Curtha siar / Ar athló roimh éisteacht	93	86,582	130	139,981
<i>Fo-iomlán</i>	125	1,884,018	152	332,578
Chuaigh ar aghaidh				
S949AA – Aistarraingthe toisc nár tháinig duine i láthair	3	25	3	29
Rinneadh socraíocht tar éis éisteachta	5	216	6	852
Tosaíodh éisteacht agus cuireadh ar athló é	17	36,673	17	10,619
Críochnaíodh an éisteacht le haghaidh socraíocht a dhéanamh	38	41,487	51	1,186,523
<i>Fo-iomlán</i>	63	78,401	77	1,198,023
Iomlán	188	1,962,419	229	1,530,601

* Is féidir go bhfuil athrú stádais ó shin ar achomharc a luaitear thuas, m.sh. is féidir go socrófaí achomhairc a chláraítear thuas mar 'críochnaíodh le haghaidh socrú a dhéanamh' i bhfianaise dháta scríofa na tuarascála seo. Is féidir chomh maith céanna go bhfuil cásanna a cuireadh siar anois ina gcásanna socraithe nó 'críochnaithe le haghaidh socrú a dhéanamh'.

** Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíospóid'.

Is iomaí cúis a d'fhéadfadh a bheith le héisteacht a chur siar, m.sh. chun spás a thabhairt le haghaidh tuilleadh fianaise a chur isteach nó chun leanúint den éisteacht ar dháta eile mura gcuirtear críoch le cúrsaí an chéad lá den éisteacht. Chomh maith leis sin, ag brath ar dhálaí an cháis, is féidir go gcuirfí éisteachtaí siar fad is a bheifí ag fanacht le toradh ar chás cúirte ba ghá do Choimisinéir a chur san áireamh. Cé gur sceidealaíodh 188 éisteacht in 2021, cuireadh 93 éisteacht siar sula bhféadfaí éisteacht a reáchtáil - sin laghdú de 37 i gcomparáid le 2020.

Sceidealaíodh 95 éisteacht go cianda in 2021, le taobh 33 in 2020.

Tugtar anseo thíos eolas faoin gcandam cánach a bhí i gceist maidir le hachomhairc a sceidealaíodh le haghaidh eisteachta in 2021.

Toradh**	Catagóir / Bliain a osclaíodh								Iomlán	Candam* €000
	Iarm- harach	Roimh Bhunú	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Sceidealaíodh ach curtha siar nó aistarraingthe roimh éisteacht										
Socraithe / Aistarraingthe roimh éisteacht	6	2	1	2	4	8	8	1	32	1,797,436
Curtha siar roimh éisteacht										
- Ag achomharcóir	16	8	6	8	9	10	7		64	59,223
- Ag loncam	1	1		5	5	5	4		21	22,526
- Ag an gCoimisiún	3	2	1			1	1		8	4,833
Fo-iomlán	26	13	8	15	18	24	20	1	125	1,884,018
Chuaigh ar aghaidh **										
Socraíodh tar éis éisteachta			1	1		1	2		5	216
S949AA – Aistarraingíodh toisc nár tháinig duine i láthair				2		1			3	25
Tosaíodh éisteacht agus cuireadh ar athló é	4	2	1	2	1	3	4		17	36,673
Tosaíodh an éisteacht agus ag fanacht le socrú	6		4	4	8	7	7	2	38	41,487
Fo-iomlán	10	2	6	9	9	12	13	2	63	78,401
Iomlán	36	15	14	24	27	36	33	3	188	1,962,419

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíospóid'.

**Is féidir go bhfuil athrú stádais ó shin ar achomharc m.sh. is féidir go socrófaí achomhairc a chláraítear thuas mar 'críochnaíodh le haghaidh socrú a dhéanamh' i bhfianaise dháta scríofa na tuarascála seo. Is féidir anailís a fháil ar ilchineálacha cánach níos deireanaí sa chaibidil seo.

Socruithe a Eisíodh

I gCuid 40A, Caibidil 5 den TCA 1997 tá forálacha maidir le fógra agus foilsiú socruithe de chuid an Choimisiúin. Cuireann Alt 949AO de cheangal ar na Coimisinéirí Achomhairc tuarascáil a fhoilsiú ar a socruithe ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin tráth nach déanaí ná 90 lá tar éis gur cuireadh an socrú in iúl do na páirtithe. Tá mionsonraí faoi gach socrú a eisíodh in 2021 agus an tréimhse ábhartha foilsithe leagtha amach thíos.

Líon Socruithe a Eisíodh in 2021						
	Líon Socruithe a Eisíodh			Líon iomlán achomharc lenar bhain		
	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Socruithe a eisíodh gan gá le héisteacht (s. 949U)	58	101	48	58	105	49
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteachd in 2021	42			58		
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteachd in 2020	7	43		12	53	
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteachd in 2019*	7	12	16	8	16	21
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteachd in 2018	7	11	3	10	13	4
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteachd in 2017	4	3	41	6	3	42
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteachd in 2016	5	1	3	5	1	3
IOMLÁN	130	171	111	157	191	119

* Bhain socrú amháin a eisíodh in 2019 le 32 achomhairc aonair. De réir ha reachtaíochta 32 de shocruithe éagsúla

Ní léiríonn an tábla thuas na castachtaí a bhain le gach achomharc ná an t-am a bhí de dhíth chun é a éisteacht agus a shocrú. Chun dícheall éifeachta agus úsáide a bhaint as acmhainní an Choimisiúin, déantar CBCanna a sceidealú sa chás gur dócha go mbeidís mar chuidiú agus achomharc á chur chun cinn. Sa chás gur cuí, moltar go mbainfeadh na páirtithe feidhm as alt 949U maidir le socrú a aimsiú gan éisteacht.

Tugann an tábla thíos eolas faoin gcandam cánach a bhí faoi dhíospóid maidir le socruithe a rinneadh in 2021 agus an catagóir/bliain a bhfuair an Coimisiún an t-achomharc:

	Catagóir / Bliain a fuarthas								Iomlán	Candam* €000
	Iarm-harach	Roimh Bhunú	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
Socruithe a eisíodh gan gá le héisteacht (s. 949U)		2		9	3	12	28	4	58	347
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteadh in 2021	7	3	5	5	7	5	8	2	42	19,693
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteadh in 2020				3	3	1			7	399,472
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteadh in 2019		1	1	3	2				7	645
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteadh in 2018		1	4		2				7	2,428
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteadh in 2017		1	3						4	19,732
Socruithe a eisíodh maidir le hachomhairc a éisteadh in 2016		4	1						5	394
Iomlán	7	12	14	20	17	18	36	6	130	442,711

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíospóid'.

Achoimre ar Shocruithe a Eisíodh in 2021 de réir cineál cánach*				
	2021		2020	
	Líon Achomharc a Socraíodh	Candam** €000	Líon Achomharc a Socraíodh	Candam** €000
IT	72	10,891	82	4,701
CBL	14	1,928	14	554
CCF	35	186	53	273
CT	6	405,252	6	1,833
Eile***	18	1,657	16	590,543
CGT	10	22,474	15	10,313
CAT	2	323	5	1,531
IOMLÁN	157	442,711	191	609,748

Fáth ar dúnadh achomhairc	Líon Achomharc a Dúnadh	Candam** €000
Socruithe eisíodh (130 fíor)	157	442,711
Díothaíodh	182	9,855
Cumaiscthe / Comhdhlúite	9	337
Diúltaíodh	155	5,047
Rinneadh socraíocht	732	2,247,495
Aistarraingthe ag an Achomharcóir	558	440,770
IOMLÁN	1,793	3,146,215

*** Chun críche na hanailíse ar cheannuideil cánach, rinneadh comhaireamh ar achomharc ina bhfuil níos mó ná ceannuideal amháin mar aon achomharc arna chatagóiriú faoina cheannuideal cánach. Tá anailís ar ilchineálacha cánach ar fáil níos déanaí sa chaibidil seo.

**** Áirítear faoi Eile: C&E, DIRT, DWT, LPT, RCT agus Dleacht Stampála.

***** Áirítear le Bainteach le Covid CRSS, EWSS & TWSS.

Comhdhálacha Bainistithe Cásanna in 2021

Le linn 2021, sceidealaíodh 164 CBC a bhain le 290 achomharc, agus €4,721m a suim. Bhí an candam a sceidealaíodh in 2021 ar luach €4,127m níos mó ná a sceidealaíodh in 2020, ach tharla sin mar gheall ar chúig achomharc a raibh luach ard acu. Mhair na CBCanna idir níos lú ná uair n chloig agus dhá lá; ní dheachaigh a mbunús thar aon lá amháin. Fuarthas go raibh buntáiste le CBCanna go háirithe maidir le sean-achomhairc a chur chun cinn nó in achomhairc ina rabhtas i sáinn.

D'fhéadfadh na nithe seo a leanas a bheith san áireamh i saincheistean a phléitear ag CBC:

- soiléiriú a dhéanamh faoi na saincheistean idir na páirtithe agus teacht ar réimsí inar féidir teacht ar chomhaontú;
- teacht ar aon ábhar breise scríofa ba ghá do cheachtar den dá pháirtí a sholáthar roimh an éisteacht;
- an t-am a shocrú ba riachtanach don dá pháirtí ábhair bhreise scríofa a bheidh de dhíth don éisteacht a ullmhú;
- a dhéanamh amach cé acu a bheadh sé úsáideach roimhré, nó nach mbeadh, cur síos comhaontaithe i scríbhinn ar fhírí an cháis, nó aon chur chuige comhaontaithe eile maidir le fianaise scríofa nó argóintí dlíthiúla a thabhairt le chéile a bheidh le cur faoi bhráid na héisteachta;;
- a chinntiú gur comhlíonadh gach treoir a thug na Coimisinéirí Achomhairc san achomharc;
- a dhéanamh amach an bhfuil aon chéim eile, anuas ar an ábhar scríofa a sholáthar, le tógáil roimh an éisteacht;
- soiléiriú a thabhairt faoin am a bheodh de dhíth don éisteacht;
- teacht ar am agus ar dháta oiriúnach don éisteacht a mbeidh feiliúnach do gach páirtí;
- plé le haon saincheistean tosaigh.

Tugtar thíos eolas faoi thoradh na CBCanna a sceidealaíodh in 2021:

Toradh	Líon na CBCanna a Reachtáladh		Líon iomlán na nAchomharc lenar bhain	
	2021	2020	2021	2020
Sceidealaíodh ach curtha siar roimh CBC				
Socraíocht / Aistarraingthe roimh CBC	10	10	15	16
Ar athló roimh CBC	32	70	51	97
<i>Fo- iomlán</i>	42	80	66	113
Chuaigh ar aghaidh				
Socraíocht / Aistarraingthe tar éis CBC	4	5	11	8
Díothaíodh	4	14	5	15
Socrú le teacht gan gá le héisteacht a réachtáil	3	2	8	3
CBC le hathsceidealú	24	24	49	80
Éisteacht le sceidealú	54	40	87	71
Ag dul ar aghaidh	33	22	64	23
<i>Fo-iomlán</i>	122	107	224	200
IOMLÁN	164	187	290	313

Sceidealaíodh na 164 CMC ar fad in 2021 go cianda, i gcomparáid le 144 in 2020.

Tugann an tábla seo a leanas eolas faoin gcatagóir/bliain inar sceidealaigh an Coimisiún CBC in 2021:

Toradh*	Catagóir/ Bliain a Fuarthas							Iomlán	Candam** €000
	Iarm-harach	Roimh Bhunú	2016	2017	2018	2019	2020		
Socruithe / Aistarraingthe roimh CBC	3			2	4	1		10	306,256
Ar athló roimh éisteacht	9	4	4	5	4	4	2	32	319,252
<i>Fo-iomlán</i>	12	4	4	7	8	5	2	42	625,508
Socruithe / Aistarraingthe tar éis CBC	2		1	1				4	737
Díothaíodh		1	1	1	1			4	12,382
Socrú le teacht gan gá le héisteacht a réachtáil	1	1			1			3	1,082
CBC le hathsceidealú	10	3	4	1	4	2		24	3,312,581
Éisteacht le sceidealú	18	4	9	8	5	8	2	54	134,612
Ag dul ar aghaidh	6	4	1	8	8	3	3	33	633,875
<i>Fo-iomlán</i>	37	13	16	19	19	13	5	122	4,095,269
IOMLÁN	49	17	20	26	27	18	7	164	4,720,777

*Is féidir go bhfuil athrú stádais ó shin ar achomharc m.sh. is féidir go socrófar achomhairc a chláraítear thuas mar 'críochnaíodh le haghaidh socrú a dhéanamh' i bhfianaise dháta scríofa na tuarascála seo.

** Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíosópoid'.

Dul chun cinn a Rinneadh ar Achomhairc in 2021

Chomh maith le 1,793 achomharc a dhúnadh in 2021, rinne an Coimisiún na nithe seo a leanas freisin:

- D'eisigh sé 870 iarratas ar ráiteas cáis ó Achomharcóirí maidir le 650 achomharc aonair agus 707 iarratas ó na Coimisinéirí loncaim/BCS, maidir le 619 achomharc aonair.
- D'eisigh sé 286 iarratas ar lorg achoimrí ar argóintí ón Achomharcóir maidir le 233 achomharc aonair agus 247 iarratas ó na Coimisinéirí loncaim/BCS maidir le 224 achomharc aonair.
- D'iarr sé breis eolais 617 uair ó Achomharcóirí, maidir le 506 achomharc aonair agus 373 iarratas ó na Coimisinéirí loncaim/BCS, maidir le 304 achomharc aonair.
- Cheadaigh sé 924 iarratas ar shíneadh ama chun treoir a d'eisigh an Coimisiún um Achomharcóirí a chomhlíonadh maidir le 536 achomharc aonair agus 812 iarratas chuig na Coimisinéirí/BCS maidir le 484 achomharc aonair.
- Cheadaigh sé bac sealadach ar chúrsaí 127 uair d'Achomharcóirí maidir le 105 achomharc aonair agus 117 iarratas do na Coimisineirí loncaim/ BCS maidir le 101 achomharc aonair.
- Reáchtáil sé 164 CBCanna maidir le 290 achomharc.
- Liostaigh sé 188 éisteacht maidir le 309 achomharc.
- D'eisigh sé 130 socrú maidir le 157 achomharc.
- Laghdaíodh an candam foriomlán ar láimh faoi 63% ó €4.5bn go 1.6bn rud a chiallaíonn laghdú de €2.9bn.

Comhfhreagras a d'eisigh an Coimisiún i gcur chun cinn achomharc in 2021			
	Achomharcóir	Ioncam	Iomlán
Líon Sínte Ama a Tugadh*	924	812	1,736
Líon iarratas ar Eolas Breise*	617	373	990
Líon iarratas ar Bhac Sealadach a Cheadaíodh	127	117	244
Líon iarratas ar Ráiteas Cáis a larradh	870	707	1,577
Líon Achoimrí Argóna a larradh*	286	247	533
Líon Uasdátuithe a larradh*	410	235	645

*Bhí líon áirithe iarratas a eisíodh in 2021 bainteach le hachomhairc a aithníodh mar chuid de ghrúpaí achomharc ina bhfuil saincheist(eanna) faoi dhíospóid atá comhchosúil. Dá bhar sin is mó i bhfad an líon iarratas ná an líon a eisíodh in 2020.

Tugtar thíos staid an lín achomharc atá ar láimh ag deireadh na bliana:

Catagóir	Líon Achomharc ar láimh		Dífear
	Deireadh 2021	Deireadh 2020	
Iarmharach	265	372	(107)
Roimh Bhunú	48	73	(25)
2016	81	126	(45)
2017	546	696	(150)
2018	438	640	(202)
2019	215	470	(255)
2020	252	643	(391)
2021	858		858
IOMLÁN	2,703	3,020	(317)

Achomhairc – Príomhchineálacha Cánach

Is iomaí achomharc ina bhfuil níos mó ná cineál amháin cánach nó cineál amháin creidmheasa, asbhainte, faoisimh nó díolúine i gceist. Tugtar sa tábla thíos eolas faoi na príomhchineálacha cánach faoi dhíospóid thar na hachomhairc a osclaíodh agus a dúnadh in 2021:

Príomhchineál Cánach nó Saincheist in Achomhairc a Osclaíodh/Dúnadh in 2021				
Cineál Cánach *	Líon Achomharc a Fuarthas	Candam** €000	Líon Achomharc a Dúnadh	Candam** €000
IT	755	65,212	860	135,859
CBL	93	14,416	183	17,958
CCF	132	408	227	1,394
CT	59	133,352	114	2,910,952
Eile***	155	14,670	168	23,853
CGT	109	41,200	132	46,105
CAT	8	292	29	8,998
Bainteach le Covid****	165	5,536	80	1,096
IOMLÁN	1,476	275,086	1,793	3,146,215

* Chun críche na hanailíse ar cheannuidill cánach, rinneadh comhaireamh ar achomharc ina bhfuil níos mó ná ceannteideal amháin mar aon achomharc arna chatagóiriú faoina cheannuideal cánach. Tá anailís ar ilchineálacha cánach ar fáil níos déanaí sa chaibidil seo.

** Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíospóid'

***Áirítear faoi Eile RCT, LPT, C&E, DIRT, PSWT, Dleacht Stampála agus DWT.

**** Áirítear CRSS, EWSS & TWSS le Bainteach le Covid.

Le linn 2021, ba í an cháin ioncaim an cineál cánach is mó ar iarradh achomharc fúithi, agus ab ábhar do 51% de na hachomhairc a fuarthas. An CBL, VRT agus CGT ab ábhar do 33% eile de na hachomhairc atá ar láimh.

Bhí méadú 42% ar an líon achomharc ar cháin ioncaim a fuair an Coimisiún in 2021 ach is beag idir seo agus líon na n-achomharc a fuarthas i mblianta roimhe seo, lasmuigh de 2020 nuair a tugadh isteach srianta diana paimdéime don chéad uair, a chiorraigh an ghníomhaíocht gheilleagrach ar fad sa Stát.

In 2021, fuair an Coimisiún 123 achomharc a thagair don ÍMAT, PRSI nó USC. B'ionann a n-iomlán seo agus 8% de na hachomhairc ar fad a fuarthas in 2021. Cé go mbaineann cuid de na hachomhairc seo le cúrsaí ar féidir achomharc a lorg fúthu, bhí cinn eile ann a bhain le dliteanas ar cháin seachas le hachomharc ar mheasúnuithe nó ar shocruithe cánach. Is fearr a thugtar faoi iarratais den chineál sin trí sheirbhísí custaiméara na gCoimisinéirí Ioncaim féin.

Tugann an tábla thíos breac-chuntas ar na ceithre chineál cánach is mó ar tagraíodh dóibh in achomhairc ón 21 Márta 2016. I ngeall ar an méadú ar an líon achomharc a fuarthas tar éis 2016 bhí méadú ar an líon achomharc faoi tach ceann de na ceithre phríomhchineál ceannteideal cánach agus faoi gach ceannteideal cánach eile.

Na Ceithre Chineál Cánach is mó tagairt in achomhairc ó 2016*					
Bliain	Líon Iomlán Achomharc a Fuarthas	IT	CBL	CCF	CT
2016	901	472	87	104	52
2017	1,747	1,114	141	129	125
2018	1,689	906	196	205	131
2019	1,494	630	311	182	90
2020	1,039	521	129	140	62
2021	1,476	755	93	132	59

* Chun críche na hanailíse ar cheannuidill cánach, rinneadh comhaireamh ar achomharc ina bhfuil níos mó ná ceannteideal amháin mar aon achomharc arna chatagóiriú faoina cheannuideal cánach. Tá anailís ar ilchineálacha cánach ar fáil níos déanaí sa chaibidil seo.

Tugann an tábla thíos breac-chuntas ar na príomhchineálacha cánach a bhí faoi dhíospóid thar na hachomhairc a osclaíodh agus a dúnadh ó bunaíodh an Coimisiún in 2016:

Príomhchineálacha Cánach a Osclaíodh / Dúnadh ó 2016*									
	Iomlán	IT	CT	CGT	CBL	CAT	CCF	CRSS/ EWSS/ TWSS	Eile**
2016									
Achomhairc a Fuarthas	2,357	1,496	139	225	174	57	111		155
Achomhairc a Dúnadh	(206)	(102)	(14)	(7)	(9)	(6)	(31)		(37)
Iarmhéid Dhúnta	2,151	1,394	125	218	165	51	80		118
2017									
Achomhairc a Fuarthas	1,747	1,114	125	97	141	35	129		106
Achomhairc a Dúnadh	(689)	(408)	(44)	(72)	(55)	(11)	(48)		(51)
Iarmhéid Dhúnta	3,209	2,100	206	243	251	75	161		173
2018									
Achomhairc a Fuarthas	1,689	906	131	99	196	40	205		112
Achomhairc a Dúnadh	(1,439)	(822)	(95)	(93)	(109)	(34)	(169)		(117)
Iarmhéid Dhúnta	3,459	2,184	242	249	338	81	197		168
2019									
Achomhairc a Fuarthas	1,494	630	90	81	311	51	182		149
Achomhairc a Dúnadh	(1,580)	(774)	(78)	(146)	(255)	(36)	(174)		(117)
Iarmhéid Dhúnta	3,373	2,040	254	184	394	96	205		200
2020									
Achomhairc a Fuarthas	1,039	521	62	99	129	16	140		72
Achomhairc a Dúnadh	(1,392)	(725)	(82)	(136)	(195)	(21)	(153)		(80)
Iarmhéid Dhúnta	3,020	1,836	234	147	328	91	192		192
2021									
Achomhairc a Fuarthas	1,476	755	59	109	93	8	132	165	155
Achomhairc a Dúnadh	(1,793)	(860)	(114)	(132)	(183)	(29)	(227)	(80)	(168)
Iarmhéid Dhúnta	2,703	1,731	179	124	238	70	97	85	179

* Chun críche na hanailíse ar cheannuidill cánach, rinneadh comhaireamh ar achomharc ina bhfuil níos mó ná ceannuideal amháin mar aon achomharc arna chatagóiriú faoina cheannuideal cánach. Tá anailís ar ilchineálacha cánach ar fáil níos déanaí sa chaibidil seo.

Rinne an tARCC athbhreithniú in 2020 freisin ar gach achomharc a osclaíodh agus a dúnadh ar an gCóras Bainistithe Cásanna ón 21 Márta 2016. Rinneadh athbhreithniú aonair ar gach uile achomharc. Rinneadh anailís ar aon mhírreir nó aon dubailt agus leasaíodh iad dá réir, rud is cúis le difear beag idir na figiúirí thuas agus Tuarascáil Bhliantúil 2019.

** Áirítear faoi Eile RCT, LPT, C&E, DIRT, PSWT, Dleacht Stampála agus DWT.

Tugann an tábla thíos breac-chuntas ar na figiúirí candaim in aghaidh an cheannteidil chánach maidir le hachomhairc a fuarthas agus a dúnadh ó bunaíodh an Coimisiún in 2016:

Príomhchineálacha Cánach in Achomhairc a Osclaíodh / Dúnadh 2016 de réir Candam*									
	Iomlán	IT	CT	CGT	CBL	CAT	CCF	CRSS/ EWSS/ TWSS	Eile**
	€m	€m	€m	€m	€m	€m	€m	€m	€m
2016									
Achomhairc a Fuarthas	1,492.26	498.15	511.23	224.53	97.99	67.35	0.17		92.84
Achomhairc a Dúnadh	(10.99)	(7.85)	(0.13)	(0.15)	(0.27)	(0.28)	(0.06)		(2.25)
Iarmhéid Dhúnta	1,481.27	490.30	511.10	224.38	97.72	67.07	0.11		90.59
2017									
Achomhairc a Fuarthas	847.54	81.12	605.59	22.44	118.37	6.92	0.50		12.60
Achomhairc a Dúnadh	(238.62)	(33.49)	(147.60)	(44.63)	(9.89)	(1.34)	(0.13)		(1.54)
Iarmhéid Dhúnta	2,090.19	537.93	969.09	202.19	206.20	72.65	0.48		101.65
2018									
Achomhairc a Fuarthas	2,532.29	91.77	2,333.75	17.11	71.11	9.62	1.82		7.11
Achomhairc a Dúnadh	(569.36)	(264.13)	(188.55)	(18.65)	(23.11)	(64.10)	(0.39)		(10.43)
Iarmhéid Dhúnta	4,053.12	365.57	3,114.29	200.65	254.20	18.17	1.91		98.33
2019									
Achomhairc a Fuarthas	379.36	44.73	263.45	10.56	30.17	13.71	0.45		16.29
Achomhairc a Dúnadh	(664.29)	(117.09)	(362.69)	(81.74)	(80.51)	(3.17)	(0.41)		(18.68)
Iarmhéid Dhúnta	3,768.19	293.21	3,015.05	129.47	203.86	28.71	1.95		95.94
2020									
Achomhairc a Fuarthas	1,581.39	105.06	814.78	8.86	46.26	2.99	0.34		603.10
Achomhairc a Dúnadh	(820.49)	(46.55)	(127.68)	(30.77)	(17.30)	(3.16)	(0.53)		(594.50)
Iarmhéid Dhúnta	4,529.09	351.72	3,702.15	107.56	232.82	28.54	1.76		104.54
2021									
Achomhairc a Fuarthas	275.09	65.21	133.35	41.20	14.42	0.29	0.41	5.54	14.67
Achomhairc a Dúnadh	(3,146.21)	(135.86)	(2,910.95)	(46.10)	(17.96)	(9.00)	(1.39)	(1.10)	(23.85)
Iarmhéid Dhúnta	1,657.97	281.07	924.55	102.66	229.28	19.83	0.78	4.44	95.36

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíospóid'

Chun críche na hanaílise ar cheannteidill cánach, rinneadh comhaireamh ar achomharc ina bhfuil níos mó ná ceannuideal amháin mar aon achomharc arna chatagóiriú faoina cheannuideal cánach.

** Áirítear faoi Eile RCT, LPT, C&E, DIRT, PSWT, Dleacht Stampála agus DWT.

Ilchineálacha Cánach

Léiríonn an tábla thíos an líon iomlán achomharc a phróiseáil an Coimisiún thar cheithre chatagóir achomhairc (achomhairc 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 agus 2021) inar mó ná cineál amháin cánach a bhí faoi achomharc.

Líon Achomharc le Ilchineálacha Cánach ó 21 Márta 2016						
Líon cineálacha cánach	2021	2020	2019	2018	2017	2016
2	122	81	80	89	150	58
3	171	27	11	23	41	13
4	21	10		10	13	2
5	3	2			5	1
>5	1					
IOMLÁN	318	120	91	122	209	74

In 2020 bhain 11.5% de na hachomhairc go léir le hil-cheannteidil chánach. Mhéadaigh an céatadán achomharc il-cheannteideal chánach go 21.5% in 2021. Leagtar amach sa tábla thíos na príomh-ilchineálacha cánach ar tagraíodh dóibh in achomhairc in 2021.

Achoimre ar Ilchineálacha Cánach Dar Tagraíodh in Achomhairc a Fuarthas in 2021						
Cineálacha Cánach	Achomhairc a fuarthas le 2 chineál cánach	Achomhairc a fuarthas le 3 chineál cánach	Achomhairc a fuarthas le 4 chineál cánach	Achomhairc a fuarthas le 5 chineál cánach	Achomhairc a fuarthas le níos mó ná 5 chineál cánach	Candam €000*
IT (lena n-áirítear ÍMAT/PRSI/ USC)	78	164	12			13,022
IT / CBL	1					223
IT / LPT	13	1	7	1	1	1,626
CGT / IT / LPT	9		1	1		41
CT / IT / Dleacht Stampála	7	1				4,782
CBL / CCF / PSWT	3	2				4
CRSS / EWSS / IT	4	2	1	1		903
Eile	7	1				85
IOMLÁN	122	171	21	3	1	20,686

* Féach Nóta 1, ar leathanach 11, a leagann amach an dóigh a ríomhtar an 'candam faoi dhíosópoid'

Cásanna a Sonraíodh

Tá foráil déanta in Alt 949AP den TCA 1997 maidir le páirtí, nach bhfuil sásta le socrú an Choimisiúin ar an mbunús go bhfuil earráid sa socrú maidir le pointe dlí, ceangal a chur ar an gCoimisinéir um Achomhairc cás (dá dtagraítear mar 'Cás a Sonraíodh') a shonrú agus a shíniú le cur faoi bhráid na hArd-Chúirte.

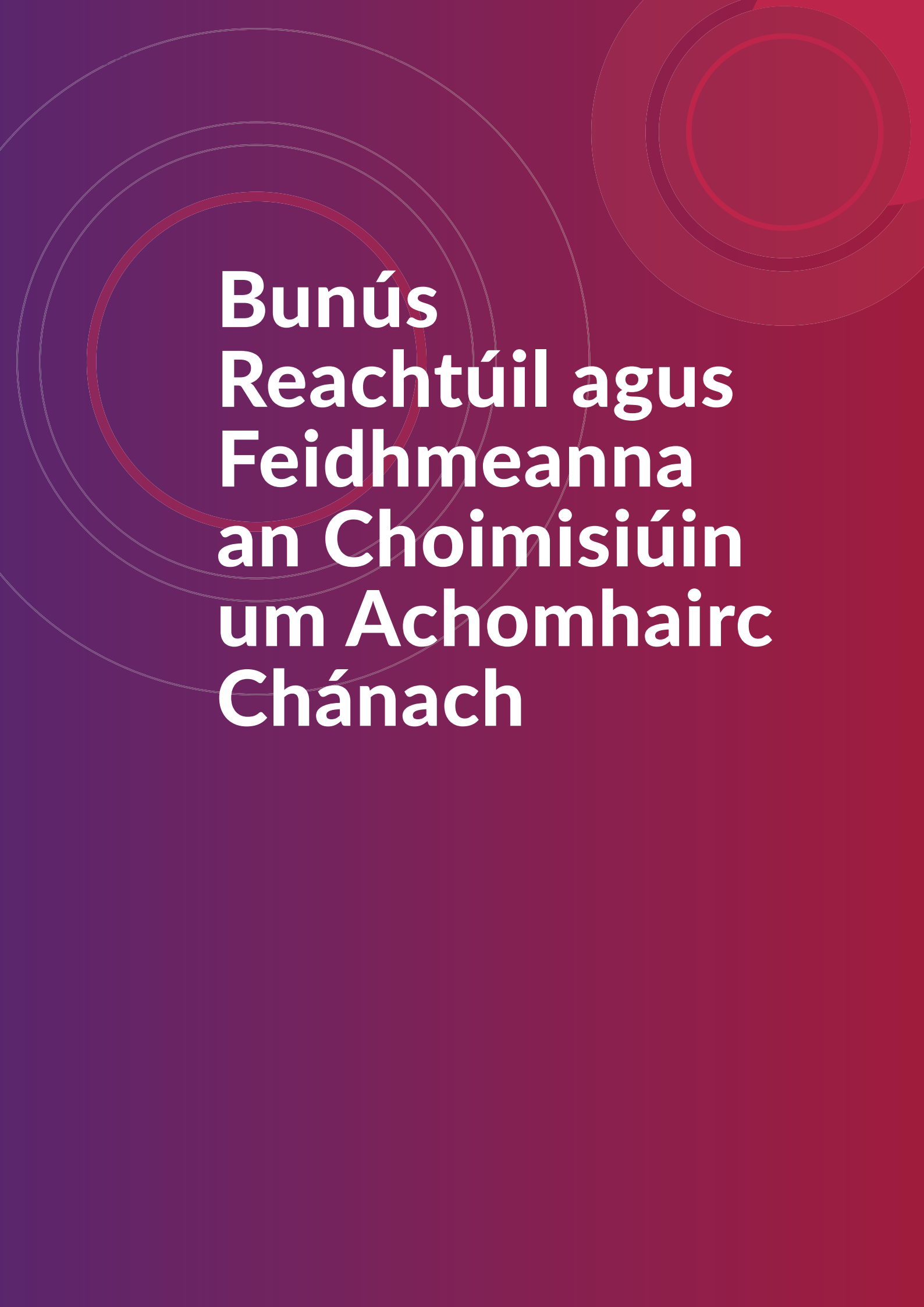
Le linn 2021, shínigh na Coimisinéirí 22 cás de bhun alt 949AQ TCA 1997 go bhféadfaí achomhairc a dhéanamh don Ard-Chúirt faoi shocruithe.

Ar an bharr sin, d'eisigh an Coimisiún 2 chás sínithe maidir le hachomhairc a aistríodh chuig an gCoimisiún ó Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc. Próiseálann an Coimisiún na hiarratais cás-sonraithe seo de réir na bhforálacha idirthréimhseacha in ailt 29 agus 30 den Acht Airgeadais (Achomharc Cánach), 2015.

Ag deireadh 2021, bhí 7 n-iarratas sonraithe ag an gCoimisiún maidir le hachomhairc a aistríodh ó Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc. Tá iarrachtaí leanúnacha á ndéanamh ag an gCoimisiún chun na 7 n-iarratas eile a chur chun cinn.

Líon Cásanna Sonraithe a fuarthas de réir Bliain a Osclaíodh agus Catagóir								
Bliain	Iomlán	Iarm-harach	Roimh Bhunú	2016	2017	2018	2019	2020
2016	0							
2017	3		1	2				
2018	11	4	5		1	1		
2019	10	3	3	1	2	1		
2020	28	8	6	4	2	6	1	1
2021	22	3	4	6	4	4		1

Shoiléirigh an Breitheamh Stack i gcás Express Motor Assessors Limited (faoi Leachtú) v na Coimisinéirí Ioncaim go bhfuil an chumhacht ag an Ard-Chúirt cás a luaitear faoin Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 a leasú, ach nach n-úsáidfeadh sí a rogha féin é sin a dhéanamh i gcás inarb amhlaidh an cás go raibh ceist an dlí lasmuigh de dhlínse an Choimisinéara Achomhairc nó sa chás gur cheist bhaoth a bhí ann.

Bunús Reachtúil agus Feidhmeanna an Choimisiúin um Achomhairc Chánach

Bunús Reachtúil agus Feidhmeanna an Choimisiúin um Achomhairc Chánach

Is comhlacht reachtúil neamhspleách é an Coimisiún um Achomhairc Chánach (TAC) a bhfuil an dualgas air próiseas nua-aimseartha éifeachtúil a sholáthar i ndáil le héisteacht agus moltóireacht a dhéanamh ar dhíospóidí cánach, de réir fhorálacha na reachtaíochta ábhartha. Is é an tAcht Airgeadais (Achomhairc Chánach) 2015 (“Acht 2015”), an tAcht Airgeadais (Rialachán Achomhairc Chánach agus Réamheolaire) 2019, an tAcht Comhdhlúite Cánacha 1997, mar a leasaíodh, agus reachtaíocht bhainteach, an reachtaíocht atá i gceist.

Tá ceangal ar na Coimisinéirí um Achomhairc, agus iad ag comhlíonadh a ndualgas, a chinntiú go bhfuil na cúrsaí faoina mbráid inrochtana, cothrom agus curtha de láimh chomh tapa agus is féidir.

Rinne an tAcht Airgeadais (Rialachán Achomhairc Chánach agus Réamheolaire) 2019 foráil i dtaca le Cathaoirleach a earcú don Choimisiún um Achomhairc Chánach. Ghlac an Cathaoirleach nua lena ceapachán ar an 1 Iúil 2020.

Uasdátú Reachtúil

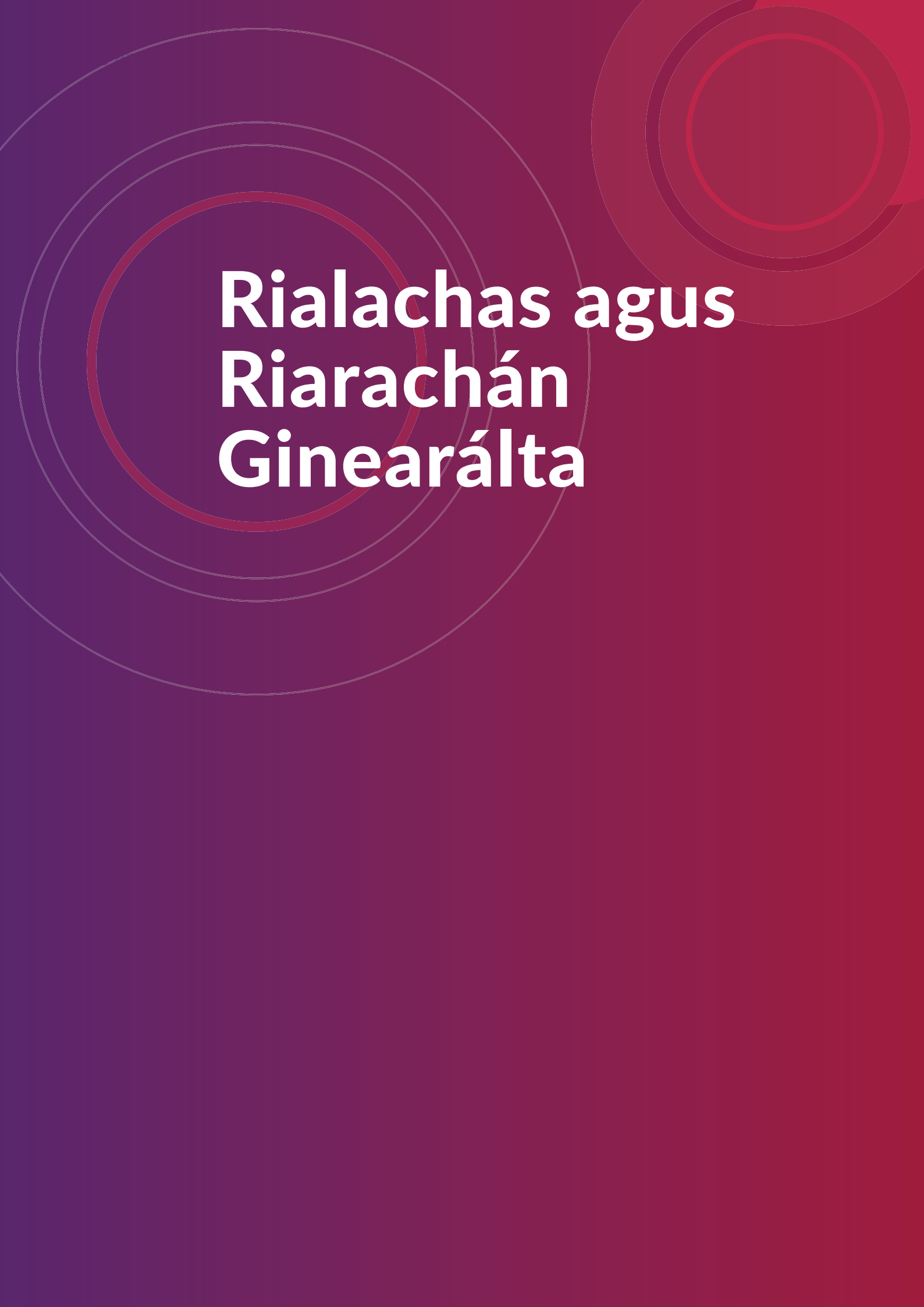
Déanann an Coimisiún athbhreithniú ar a nósanna imeachta reachtacha agus ar a shainordú reachtúil ar bhealach leanúnach d’fhonn a chuid próiseas a bheachtú chun bearta éifeachtúlachta a bhaint amach maidir le hachomhairc a réachtáil.

Le linn 2021 chuir an Coimisiún moltaí chun cinn i gcomhair leasuithe reachtacha d’fhonn fráma ama le cur i gcrích a phróisis i dtaca le ‘cásanna sonraithe’ a mhéadú.

I gcás ina bhfuil páirtí míshásta le cinneadh na gCoimisinéirí Achomhairc is féidir leis an ábhar a thabhairt chun na hArd-Chúirte, ar phointe dlí amháin, trí iarraidh ar an gCoimisinéir cás a shonrú agus a shíniú chun tuairim na hArd-Chúirte a fháil. . Bhí imní ar an gCoimisiún nár leor an fráma ama reachtach 3 mhí chun an próiseas a thabhairt chun críche lena n-áirítear na hamlínte d’ionadaíocht na bpáirtithe.

Mar thoradh ar na hathruithe a mhol an Coimisiún, leasaigh an tAcht Airgeadais 2021 Alt 949AQ den ACC 1997 chun cur leis an achar ama a theastaíonn don Choimisinéir Achomhairc an cás sínithe a bhí luaite a eisiúint do na páirtithe.

Deir alt 949AQ(3)(a) den ACC 1997 anois nach mór don Choimisinéir Achomhairc dréacht-chás a luaitear a eisiúint chuig na páirtithe laistigh de 3 mhí ó dháta an iarratais. Tá 21 lá ag na páirtithe ansin chun aighneachtaí a dhéanamh ar an dréacht-chás atá luaite, más mian leo. Tá 21 lá sa bhreis ag an gCoimisinéir ansin chun an cás sínithe deiridh luaite a eisiúint. Is é éifeacht iomlán na n-athruithe ar an bpróiseas cás luaite ná méadú iomlán de 42 lá ar an bhfráma ama chun an próiseas a chríochnú. Fáiltíonn an Coimisiún roimh an athrú seo.

Rialachas agus Riarachán Ginearálta

Rialachas agus Riarachán Ginearálta

Rialachas agus Riarachán Ginearálta

Chomh maith lena ról mar Choimisinéir Achomhairc, tá an Cathaoirleach freagrach as bainistíocht éifeachtach fhoriomlán ar riarachán agus aschur ghnó an Choimisiúin. Tá an Cathaoirleach freagrach don Aire Airgeadais as a chinntiú go bhfuil an próiseas achomharc tráthúil, éifeachtúil agus costéifeachtach. Maidir leis sin, ní mór di tuarascáil bhliantúil a chur faoi bhráid an Aire ar nó roimh 31 Márta gach bliain i leith na bliana roimhe sin agus cuirtear an tuarascáil seo isteach i gcomhlíonadh an dualgais sin.

Rinneadh athbhreithniú, dréachtú, eisiúint agus nuashonrú ar gach beartas agus nós imeachta, de réir mar ba chúig, agus foilsíodh Ráiteas Straitéise nua sa dara ráithe de 2021. Ar a bharr sin, rinne Crowleys DFK Iniúchadh Inmheánach ar Rialachas in 2021. Moladh an Coimisiún sa Tuarascáil a luaigh “go bhfuil sé soiléir ónár ndéileálacha leis an TAC go dtugtar go leor fócas agus aird ar an gCaighdeán Rialachais Chorporáidigh don Státseirbhís agus ar chomhlíonadh an chaighdeáin agus an chleachtais is fearr.” Leag an Tuarascáil béim ar láidreacht chumarsáid agus rannpháirtíocht an Choimisiúin le páirtithe leasmhara seachtracha agus na bealaí éagsúla cumarsáide chun naisc láidre a chinntiú ar fud na heagraíochta. Sainaithníodh sa Tuarascáil aon riosca meánach amháin agus ceithre riosca íseal. Ceartaíodh an meánriosca roimh dheireadh 2021 agus cuirfear na moltaí riosca íseal i bhfeidhm roimh dheireadh R1 2022.

Is comhlacht de chuid na Státseirbhíse an Coimisiún faoi choimirce na Roinne Airgeadais agus mar sin tá sé treoraithe ag Cód Caighdeán agus lompraíochta na Státseirbhíse ina bhainistíocht agus ina oibríochtaí.

Freagairt ar Phaindéim Covid-19

Soláthraíonn an Coimisiún seirbhís phoiblí riachtanach faoin “Rochtain ar Cheartas”. Tá iarracht déanta aige cothromaíocht a bhaint amach idir an tseirbhís phoiblí thábhachtach a sholáthraíonn sé agus sláinte agus sábháilteacht an phobail agus a fhoireann. Cuireadh gach rialú riachtanach i bhfeidhm chun go bhfillfeadh baill foirne riachtanacha nach raibh i gcatagóir ardriosca an FSS, chun filleadh ar an oifig, chun athoscailt shábháilte an Choimisiúin a chinntiú agus go gcuirfear ar ais éisteachtaí an 4 Lúnasa 2020 do bhaill an phobail.

Áirítear i dTuarascáil Bhliantúil 2020 samplaí de chuid de na bearta a rinne an Coimisiún sular fhill baill foirne riachtanacha ar an oifig. Mar thoradh air sin, níor tugadh aon tuairiscí ar aon bhall den phobal a tholg Covid-19tar éis dó/di freastal ag ár n-oifig. Ina theannta sin, ní raibh aon tuairiscí ar aon bhall foirne a tholg Covid-19 ón ionad oibre.

Mhol go leor páirtithe leasmhara an Coimisiúin as a ghnéithe sábháilteachta le linn Covid-19, mar atá le feiceáil ina Thuarascáil Bhliantúil 2020 a foilsíodh i mí an Mhárta 2021. Luadh cleachtóir suntasach cánach amháin in alt nuachtáin i mí an Mheithimh 2021: “Ní raibh aon tionchar ag an bpaindéim ar thiomantas an Choimisiúin um Achomhairc Chánach do phróiseas achomhairc sruthlínithe agus spriocanna uailmhianacha chun riaráiste cásanna achomharc a ghlanadh, ina theannta sin, mar thoradh air sin, chuir siad in oiriúint go tapa do phróiseas fóruil”.

Mhol go leor geallsealbhóirí an Coimisiúin as a ghnéithe sábháilteachta le linn Covid-19, mar atá le feiceáil ina Thuarascáil Bhliantúil 2020 a foilsíodh i mí an Mhárta 2021. Luadh cleachtóir suntasach cánach amháin in alt nuachtáin i mí an Mheithimh

2021: “Tiomantas an Choimisiúin um Achomhairc Chánach do ní raibh tionchar ag an bpaindéim ar phróiseas achomhairc sruthlínithe agus ar spriocanna uaillmhianacha chun riaráiste cásanna achomhairc a ghlanadh, ina theannta sin, mar thoradh air sin, chuir siad in oiriúint go tapa do phróiseas fóirúil”.

Tá an Coimisiún tar éis an candam faoi dhíospóid a laghdú ó €4.5 billiún go €1.6 billiún in 2021, agus tá an ciste suntasach sin ar fáil anois bíodh sé sa gheilleagar ginearálta nó ag an Státchiste. Ní bheadh laghdú mar sin indéanta murach go raibh Coimisiún oscailte feidhmiúil ann. Is go cianda a reáchtáladh chóir a bheith leath na n-éisteachtaí in 2021.

Líon Foirne

Ar an 31 Nollaig 2021, tá an Coimisiún comhdhéanta de 26 bhall foirne: Cathaoirleach amháin, 2 Choimisinéir Achomhairc lánaimseartha, 1 Choimisinéir Achomhairc Sealadach agus 22 bhall foirne riaracháin chun tacú leis na Coimisinéirí Achomhairc ina gcuid oibre.

I mí na Nollag 2021, d'fhreastail thart ar 36% den fhoireann oibriúcháin riachtanach ar an oifig ar bhonn uainchláir agus bhí an fhoireann eile ar fad ag obair ón mbaile. Is é seo an t-íosmhéid foirne a theastaíonn chun an Coimisiún a choinneáil oscailte agus ag feidhmiú. Ní féidir Coimisiún feidhmiúil a choinneáil ina mbeidh gach ball foirne ag obair ón mbaile.

Sa chéad leath de 2022 tosóidh meitheal bhreise de cúig choimisinéir achomhairc.

Bainistiú Riosca

Tugann Beartas Bainistíochta Riosca an Choimisiúin breac-chuntas ar ár gcur chuige maidir le bainistíocht riosca agus róil agus freagrachtaí an Chathaoirligh, an Phríomhoifigigh Oibríochtaí, an Phríomhoifigigh Riosca agus na mBainisteoirí Foirne. Cuireann an Coimisiún na nósanna imeachta atá leagtha amach ina bheartas bainistíochta riosca i bhfeidhm agus coinníonn sé clár riosca de réir threoirlínte na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Áirítear leis sin measúnú iomchuí a dhéanamh ar phríomhrioscaí an Choimisiúin, lena n-áirítear cur síos ar an riosca agus bearta nó straitéisí gaolmhara chun na rioscaí sin a rialú agus a mhaolú. Ba é an riosca is suntasaí in 2021 an fhreagairt leanúnach ar an bpaindéim domhanda Covid-19.

Déanann Aonad Rialachais agus Riosca an Choimisiúin monatóireacht agus athbhreithniú ar an gclár riosca agus déantar é a nuashonrú go leanúnach chun bainistíocht riosca éifeachtach agus monatóireacht ar rialuithe a chinntiú. Aithníonn an clár na nithe seo a leanas:

- Riosca
- Rialuithe I bhfeidhm
- Grádú riosca
- Gníomh chun rialú a fheabhsú agus an riosca a mhaolú

Coiste Iniúchta agus Riosca

Ar aon dul leis an gCaighdeán Rialachais Chorpáraidigh don tSeirbhís Phoiblí (2015), bhunaigh an Coimisiún Coiste Iniúchta agus Riosca chun tacú lena bhfreagrachtaí maidir le saincheistanna riosca, rialaithe agus rialachais trí athbhreithniú a dhéanamh ar a chuimsithí atá ráthaíochtaí maidir le riar ar riachtanais ráthaíochtaí an Choimisiúin agus an Oifig Chuntasaíochta, agus athbhreithniú a dhéanamh ar iontaofacht na ráthaíochtaí sin. Chuaigh an tUasal Stephen McGovern, a bhí ina Chathaoirleach ar an gCoiste Iniúchta agus Riosca, ar scor le linn na bliana agus ceapadh an tUasal Gerard Moran ina áit i mí na Nollag. Tá an Coimisiún buíoch as an am agus as an ionchur luachmhar a bhí ag an gCiste maidir lena fheabhas a d'éirigh leis an gCoimisiún in 2021.

Seo a leanas na comhaltaí seachtracha neamhspleácha atá ar an gCoiste Iniúchta agus Riosca:

- Gerard Moran (Cathaoirleach)
- Mary Griffin
- Wendy Kennedy

Iniúchadh Inmheánach

Gníomhaíocht ráthaíochta agus comhairliúcháin é an t-iniúchadh inmheánach atá neamhspleách, oibiachtúil agus a chuireann faoina choinne luach agus feabhsú a chur le hoibríochtaí an Choimisiúin. An próimhchuspóir a bhíonn le hIniúchadh Inmheánach ná comhairle agus ráthaíocht neamhspleách a chur ar fáil don Oifigeach Cuntasaíochta maidir lena éifeachtaí atá na próisis rialuithe, rialachais agus bainistithe riosca atá socraithe ar fud an Choimisiúin.

Le linn na bliana 2021, d'eisigh na hIniúcháirí Inmheánacha tuarascálacha maidir leis seo a leanas:

- Athbhreithniú ar a Éifeachtaí atá Córas na Rialuithe Inmheánacha, 2020

- Athbhreithniú ar Rialuithe, Beartais agus Nósanna Imeachta Rialachais

Tharla an Athbhreithniú ar a Éifeachtaí atá Córas na Rialuithe Inmheánacha sular cuireadh isteach an Ráiteas maidir le Rialú Inmheánach Airgeadais ('SIFC') chuig na hIniúcháirí seachtracha (Ard-Reachtaire Cuntais agus Ciste) agus is tástáil rialaithe riachtanach é ar a éifeachtaí atá an Creat Ráthaíochta Airgeadais atá socruithe sa Choimisiún.

In 2022 déanfaidh na hIniúcháirí Inmheánacha athbhreithniú ar na Rialuithe Inmheánacha.

An tArd-Reachtaire Ciste agus Cuntais (ARCC)

Tar éis iniúchadh eatramhach maidir leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2020 d'eisigh Oifig an Ard-Reachtaire Cuntais agus Ciste ('ARCC') a dtuairim faoin gCuntas Leithghabhála, an SIFC agus cúrsaí eile an 3 Meán Fómhair 2021.

D'aontaigh an tARCC go bhfuil ionadaíocht chóir sna Cuntais Leithghabhála a réitigh an Coimisiún ar Admhálacha agus Caiteachas Vóta 10 - An Coimisiún um Achomhairc Chánach don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020. Bhí an tARCC den tuairim go raibh fianaise leordhóthanach chuí faighte acu agus iad i mbun a n-iniúchta.

Maidir leis an SIFC tá de fhreagracht ar an ARCC tuairisciú maidir leis an bhfaisnéis san SIFC ar bhonn eisceachtúil amháin. Tagann ann don riachtanas sa chás go bhfuil míréir ábhartha idir an fhaisnéis atá sa SIFC agus na Cuntais Leithghabhála, torthaí iniúchadh an ARCC, nó má tá míshonrú ábhartha sa SIFC. I dtuairim a n-iniúchta, don bhliain dar críoch 2020, ní dhearna an tARCC aon tuairisc ar aon míshonrú ráitis sa SIFC.

Déanfar iniúchadh an ARCC maidir leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2021 tar éis an 31 Márta

2022, an spriocdháta le haghaidh na Cuntais Leithghabhála a chur isteach chuig an ARCC don iniúchadh.

Tuarascálacha Alt 21

Chuir an Coimisiún a Thuarascáil Bhliantúil i ndáil le 2020 isteach chuig an Aire Airgeadais i mí an Mhárta 2021, mar chomhlíonadh alt 21(1) d'Acht 2015,

Le linn 2021, ní dhearna an Coimisiún aon tuairisc don Aire Airgeadais de bhun alt 21(5) d'Acht 2015, agus níor iarr an tAire aon tuairisc a chur isteach de bhun alt 21(6) d'Acht 2015.

Saoráil Faisnéise

Tugann an Coimisiún eolas cuimsitheach ar a shuíomh gréasáin maidir leis an gcomhlíonadh a dhéanann sé ar reachtaíocht um Shaoráil Faisnéise ('FOI'). Áirítear leis seo scéim fhoilsithe a chuireann lear eolais ar fáil faoin gCoimisiún, faoina chuid feidhmeanna, agus faoin ábhar a chuireann sé ar fáil go poiblí.

Tá eolas teagmhála an Oifigigh FOI agus mionsonraí maidir le conas iarratas FOI a chur isteach ar fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin.

In 2021, fuair an Coimisiún 6 cinn d'iarratais FOI faoin reachtaíocht FOI a bhfuil mionsonraí fúthu ar fáil ar an taifead nochta ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin.

Cosaint Sonraí

Mar rialaitheoir sonraí tá Beartas Cosanta Sonraí forbartha ag an gCoimisiún, agus mar is riachtanach faoi Airteagal 37 den RGCS, ceapadh Oifigeach Cosanta ('OCS'). Tá bainistiú leanúnach ar siúl ag an OCS ar shocruithe an Choimisiúin lena chinntiú go gcomhlíontar an RCGS. Tá sonraí teagmhála an OCS ar fail ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin, chomh maith leis an Beartas

Príobháideachais agus sonraí faoin dóigh iarratas Duine ar a Shonraí a chur isteach.

In 2021, fuair an Coimisiún 2 cheann d'iarratais ar Shonraí Daoine faoin reachtaíocht um Chosaint Sonraí agus d'eisigh siad Beartas Nua um Chosaint Sonraí.

Nochtadh faoi Chosaint

Faoi alt 22 den Acht um Nochtadh Faoi Chosaint 2014, tá ceanglas ar gach comhlacht poiblí tuarascáil bhliantúil a fhoilsiú a leagann amach an líon Nochtadh faoi Chosaint a fuarthas sa bhliain roimhe agus aon bheart a rinneadh mar fhreagairt do Nochtadh faoi Chosaint a rinneadh.

Ní mór nach mbeidh de thoradh ar an tuarascáil seo go bhféadfaí daoine, a dhéanfadh nochtadh faisnéise, a aithint.

Tugadh faoi deara i dTuarascáil Bhliantúil 2020 nach bhfuair an Coimisiún aon nochtadh faoi chosaint in 2020, ach dheimhnigh sé "gur cuireadh in iúl dó in 2020 faoi Nochtadh Cosanta a rinneadh don Aire Airgeadais maidir leis an gCoimisiún agus próisis aosaithe agus imthosca leagáide." Chomhoibrigh an Coimisiún go hiomlán leis an imscrúdú seo a tháinig chun críche in 2021 agus níor seasadh le haon líomhain maidir le héagóra go hiomlán nó go páirteach. Tá an cheist réitithe anois.

Ní bhfuair an Coimisiún aon nochtadh cosanta in 2021 .

Acht um Chomhionannas agus Ceart an Duine

Cuireann an Coimisiún béim faoi leith ar an gceart ar phróisis chothroma agus ar rochtain i ngach gné dá fheidhmíocht, mar atá léirithe leis an áit lárnach atá acu i gcoíluachanna na heagraíochta.

Féachann sé lena chinntiú go ndéantar gach gníomh trí phríosma chearta an duine agus an chomhionannais ar fud na heagraíochta d'fhostaithe agus dóibh siúd ar aon a bhíonn i dteagmháil leis an gCoimisiún.

Tá an Coimisiún tiomanta don athbhreithniú leanúnach ar a chuid beartas agus gnásanna lena chinntiú go gcomhlíontar na hoibleagáidí faoi alt 42 den Acht fá Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014.

Soláthar

Admhaíonn an Coimisiún a chuid oibleagáidí maidir le comhlíonadh a dhéanamh ar bheartais Náisiúnta agus AE in éineacht le luach ar airgead a chur ar fáil. Mar sin de, déantar na próisis airgeadais agus soláthair a oibriú de réir an bheartais agus na rialacha atá leagtha amach i dTreoirínte Soláthair Phoiblí na Roinne Airgeadais a rialaíonn an ghníomhaíocht soláthair ar fad agus a chinntíonn go gcomhlíontar cuspóirí agus bunphrionsabail na hiomaíochta, an chomhionannais mheasúnaithe agus na trédhearcachta atá mar dhúshraith faoi na rialacha náisiúnta agus AE. Úsáidtear na seirbhís a chuireann Oifig Soláthair an Rialtais (OSR) ar fáil nuair is cuí, chomh maith leis na creata soláthair atá ann.

Rinne an Coimisiún roinnt gníomhaíochtaí soláthair le linn 2021. Orthu sin bhí soláthar a dhéanamh ar Bogearraí/Crua-earraí TFC:

Is é beartas an Choimisiúin teacht i dtír ar aon chreat atá ar fáil go lárnach agus dul i dteagmháil leis an OSR sa chás go bhfuil riachtanais níos sainiúla ann.

Teicneolaíocht na Faisnéise

Tá roinnt athruithe agus modhanna nua oibre don teicneolaíocht sa Choimisiún; tá roinnt príomhshamplaí tugtha thíos:

Suíomh Gréasáin

Thug an Coimisiún isteach cuid mhaith feabhsuithe ar a shuíomh Gréasáin i mí Aibreáin 2021 a cheadódh rochtain níos éasca ar cheartas. Tá inrochtaineacht níos fearr ag an dearadh feabhsaithe nua le leagan amach comhsheasmhach atá éasca le seoladh agus ábhar Gaeilge. Ligeann an fheidhm chuardaigh fheabhsaithe anois don phobal cuardaigh eochairfhocail a rith ar gach cinneadh foilsithe.

Cian-Éisteachtaí

Leanann an Coimisiún d'úsáid a bhaint as cian-éisteachtaí/CDCanna chun achomhairc a chur chun cinn agus chun inrochtaineacht don phobal a mhéadú. In 2021 cuireadh an 4ú seomra éisteachta, tiomnaithe d'idirghníomhaíochtaí cianda, leis chun gur féidir an tseirbhís seo a leathnú amach anseo.

Comhaid a Chomhroinnt

Tá úsáid réitigh comhroinnte gréasánbhunaithe curtha i bhfeidhm ag an gCoimisiún chun gur féidir comhaid mhóra a chomhroinnt go slán idir an Coimisiún agus páirtithe seachtracha. Bhí sé seo ina bhuntáiste ar leith maidir le tacú le héisteachtaí fisiceacha agus cianda agus cheadaigh sé comhaid cáis a roinnt agus a bhainistiú.

Córas Bainistiú Cáis

Táthar ag leanúint leis an ullmhúchán maidir le córas nua bainistiú a thabhairt isteach. Go luath in 2022 eisíodh an Ceistneoir Réamhcháilíochta leis an larratas oifigiúil ar Thairiscint a bhí le heisiúint in Aibreán/Bealtaine 2022.

Maoiniú agus Caiteachas

Maoinítear an Coimisiún trí Vóta 10 de na Meastacháin arna fhaomhadh ag Dáil Éireann. Tá méadú suntasach tagtha ar na leithdháiltí chuig an gCoimisiún le blianta beaga anuas chun freastal ar an gcaiteachas méadaithe a theastaíonn ar acmhainní breise, lena n-áirítear foireann agus córais TF, a d'eascair as athchóiriú an chórais achomharc cánach. B'ionann na leithdháiltí ("Meastacháin") don Choimisiún in 2017, 2018, 2019, 2020 agus 2021 agus €1.605 milliún, €1.626 milliún, €3.208 milliún. €3.233 milliún agus €3.218 milliún faoi seach.

Leagtar amach sa tábla thíos anailís ar chaiteachas riaracháin an TAC in 2021.

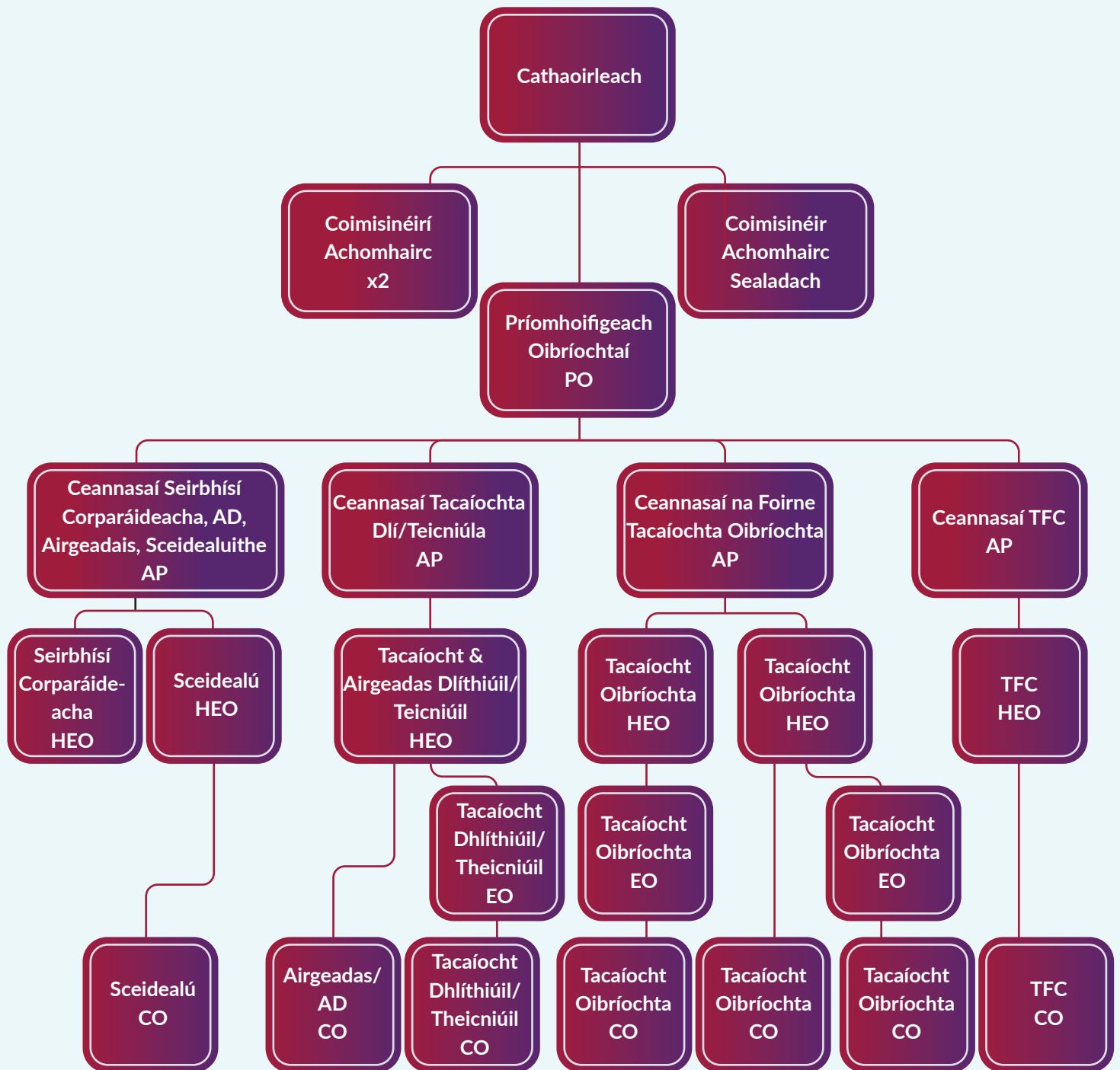
De réir fhorálacha Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993, tá Oifigeach Cuntasaíochta an Choimisiúin freagrach as an gCuntas Leithreasa do Vóta 10 a tháirgeadh agus a chur faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste faoi 31 Márta gach bliain. Tá sé seo déanta i leith 2021 agus meastar go bhfoilseoidh an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste cuntais iniúchta an Choimisiúin níos déanaí sa bhliain mar chuid dá thuarascáil bhliantúil 2021 ar chuntais na seirbhísí poiblí.

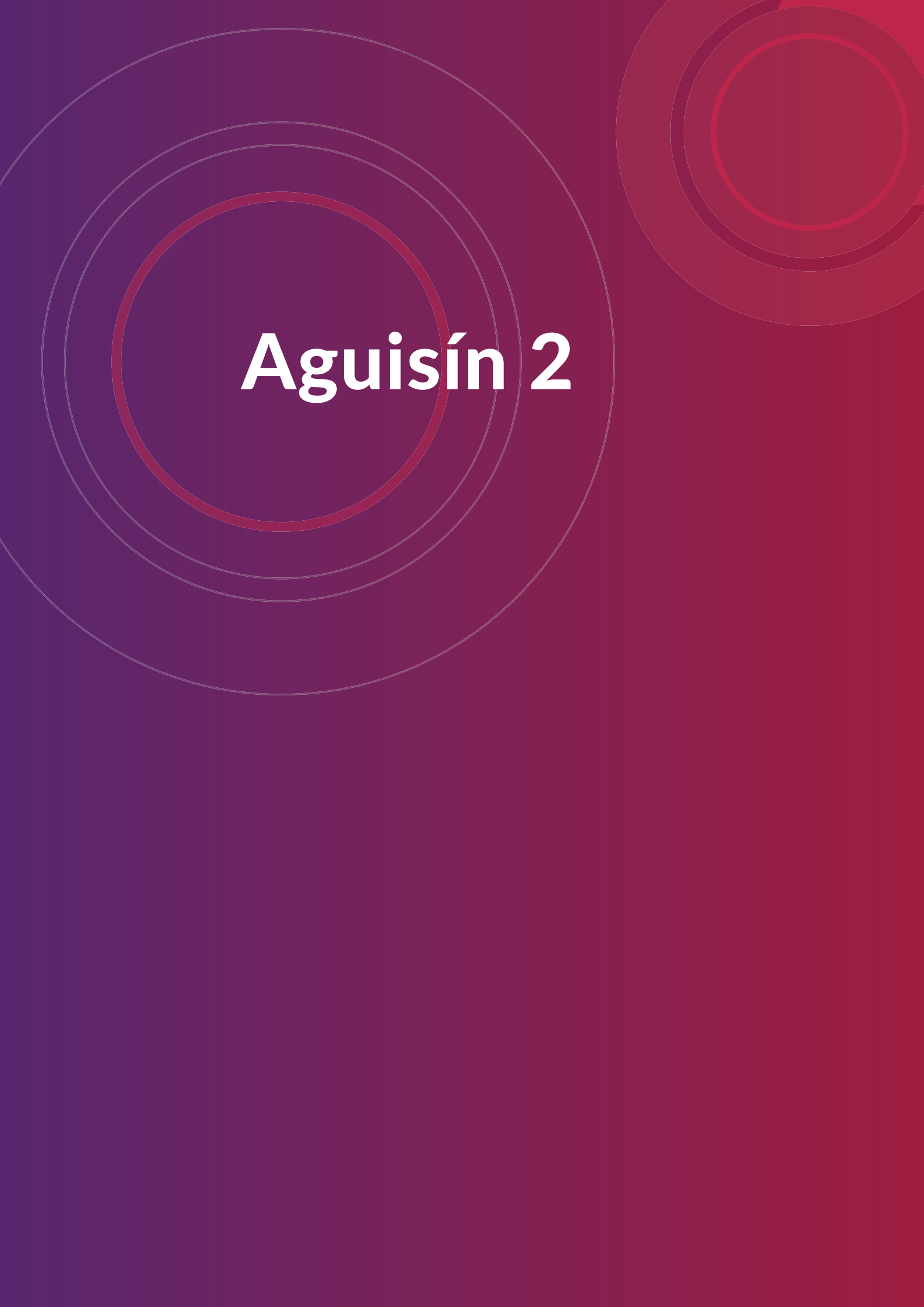
Toradh*	2021 Soláthar Measta	2021 Toradh	2020 Toradh
	€000	€000	€000
Tuarastail agus liúntais (lúide AIA)	2,484	2,296	2,181
Taisteal agus cothabháil	20	0	1
Oiliúint agus forbairt agus costais ócáideacha	92	72	205
Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	26	19	26
Trealamh oifige agus seirbhísí TEF seachtracha	351	142	320
Costais áitribh oifige	35	24	22
Comhairleoireacht agus seirbhísí eile	210	210	196
Caiteachas iomlán	3,218	2,763	2,951

Aguisín 1

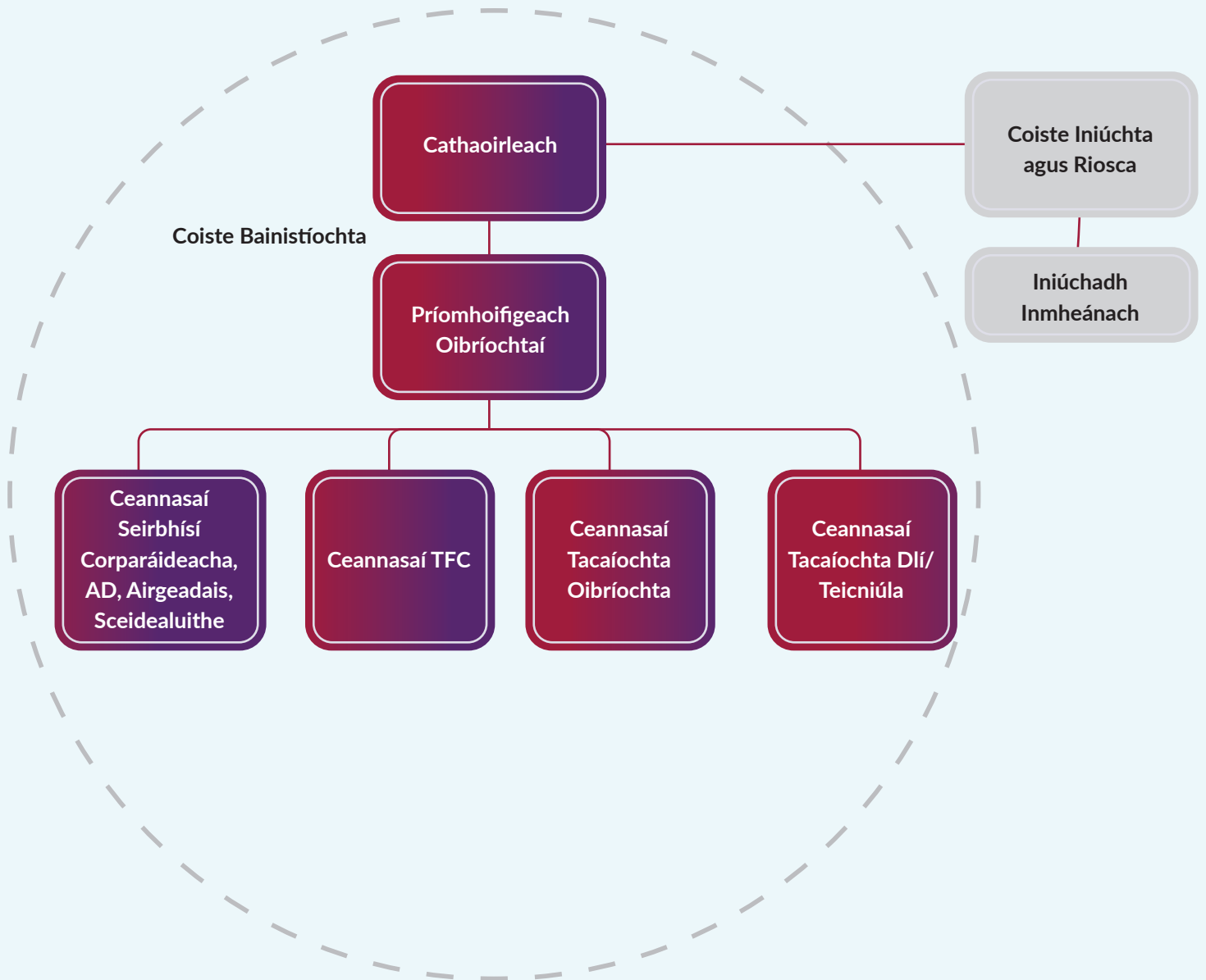
Cairt Eagraíochtúil

Aguisín 2

Coiste Bainistithe agus Rialachais

AN COIMISIÚN UM ACHOMHAIRC CHÁNACH
TAX APPEALS COMMISSION

www.taxappeals.ie